EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 185, 15 Ocak '98

Partiye karşı provokasyon

10 yıldır çok yönlü bir parti inşa süreci yaşayan komünist hareket kamuoyuna 15 Eylül 1997 tarihli bir deklarasyon yayınladı. *"Herşey Parti İçin! Herşey Parti Kuruluş Kongresi İçin!"* başlığı taşıyan bu deklarasyonda, partinin kuruluş kongresini toplayarak partiyi ilan etmenin kendisi için artık güncel bir sorun haline geldiğini açık ve net bir tutumla ortaya koydu ve yaptığı değerlendirmelerle bunu gerekçelendirdi.

İllegal bir komünist örgütün kendi 10 yıllık sürecini bir parti kuruluş kongresi ile taçlandırma güncel hazırlığı içinde olduğunu bu denli açık bir biçimde ortaya koymasının kuşkusuz yaratacağı bazı riskler vardı. Fakat buna rağmen bu denli açık bir tutum ve çağrı ile ortaya çıkılması hiç de kaba bir ihtiyatsızlığın ifadesi ya da doğacak riskleri küçümsemenin bir sonucu değildi. Tam tersine, konu enine boyuna tartışılıp irdelenmiş, böyle açık bir tutum ve çağrının yaratacağı lehte ve aleyhte sonuçlar değerlendirilmiş, sonuçta, partinin kuruluş kongresi için açık bir çağrı yapmanın politik açıdan kesin olarak doğru, yararlı ve dahası zorunlu olduğu sonucuna varılmıştır. Bu, yalnızca hareketin iç maneviyatını yükseltmek, tüm dikkatleri ve enerjiyi kamuoyu önünde ortaya konulmuş tarihsel önemde bir iddia üzerinde yoğunlaştırmak bakımından yararlı görülmemiş, fakat aynı zamanda, sınıf bilinçli ya da bu bilince yakın işçilere ve kendi dışımızdaki sosyalizm potansiyeline karşı da bir görev ve sorumluluk olarak ele alınmıştır. Toplumumuzun tek tutarlı devrimci sınıfını temsil etmek ve ülkemizin bugüne kadarki devrimci ve sosyalist birikimini en ileri noktadan kucaklamak iddiasındaki bir partinin, beklenmedik bir anda değil, fakat kuruluş süreci ilan edilmiş, bu çerçevede propaganda ve çağrılara konu edilmiş bir kongre hazırlık sürecinin ardından kurulmasının politik açıdan tek doğru davranış olacağı sonucuna varılmıştır. Nitekim bu bakış ve değerlendirmenin bir sonucu olarak, ortaya "Herşey Parti İçin! Herşey Parti Kuruluş Kongresi İçin!" şiarı atılmış ve basınımızda buna uygun bir propaganda-ajitasyon faaliyeti sürdürülmüştür.

Politik açıdan bu doğru tutumun sakıncası ise, doğal olarak, siyasal polisin dikkatinin çok özel tarzda hareketimiz üzerinde yoğunlaşması olacaktı. Yıllardır işkenceli sorgularda "size partiyi kurdurmayacağız", "buna ilişkin hazırlık ve birikiminizi her seferinde yeni saldırılarla boşa çıkaracağız" diyenlerin, elbetteki kuruluş kongresi çağrısı yapan bir harekete karşı doğrudan ve dolaylı saldırıları özel bir tarzda gündeme gelecekti. Türkiye gibi devletin bir kontra çetesine dönüştüğü bir ülkede bunun ne anlama geldiği ise fazlasıyla açıktı. Fakat bunun yarattığı ciddi boyutta riskler ve sakıncalar ne olursa olsun hareketimizin bunu göğüsleme kapasitesine sahip olduğu sonucuna varıldı ve sürecin açık bir çağrı eşliğinde yaşanması tercih edildi.

***

Kongre sürecini açık çağrılar eşliğinde yaşamanın yarattığı riskin anlamını ve etkisini tam olarak değerlendirebilmek için şu temel önemde gerçeğin gözönünde bulundurulması gerekir. Sözkonusu olan, herhangi bir devrimci örgütün değil, fakat Türkiye'de Marksizm-Leninizm teorisine ve işçi sınıfı hareketine dayalı bir partiyi inşa etmek iddiasındaki bir komünist hareketin partileşme girişimiydi. Bizzat deklarasyonumuzun değerlendirmeleri, atacağımız adımın önüne çıkarılacak muhtemel engellerin çapı ve şiddeti

konusunda yeterli politik açıklığı sağlıyordu.

Nitekim "Herşey Parti Kuruluş Kongresi İçin!" başlığı taşıyan ve komünist hareketimizi *"Türkiye'nin son 30 yıllık birikiminin bir üst düzeyde yeniden üretiminin ve geliştirilmesinin somut bir ifadesi"* olarak tanımlayan deklarasyonumuz, *"Devrimci teori, devrimci örgüt, devrimci sınıf"* bütünsel kavrayışına dayalı bir parti inşa sürecinin bilançosunu şöyle özetliyordu:

"Bugün bilanço ortadadır. Dünyada ve Türkiye'de her açıdan elverişsiz olan bir dönemde, geçmişle devrimci bir hesaplaşmayı başaran, bunu ideolojik bir kimlik olarak özümseyen, ihtilalci bir örgütsel kimlikte somutlayan ve sınıf içinde ete-kemiğe büründürmeye çalışan bir hareket yaratılmıştır ve bu hareket bugün kendini parti olarak ilan edecek bir aşamaya gelmiştir. Başarı ideolojik çizginin başarısıdır. Başarı, ulusal ve uluslararası ölçekte, tüm devrimci birikimi özümseyen, hatalı ve eskimiş olanla hesaplaşan, fakat devrimci bir akımı ileriye taşıyacak tüm birikim ve kazanımları da özenle, titizlikle sahiplenen tutumun başarısıdır. Bu sonuncu noktayı her zaman vurguladık ve burada bir kez daha özellikle vurguluyoruz. Komünist hareket Türkiye'nin yakın dönemdeki devrimci teorik ve pratik birikiminin olgunlaştırdığı zemin üzerinde, bu zeminden ileriye doğru bir sıçramanın ürünü olmuştur."

Bu bilançonun aynı dönemde basınımızda yeralan kapsamlı değerlendirmeler içinde ayrıntılı olarak irdelendiği ise bilinmektedir. (Bkz. *"Partili Kimliğin Birikimleri"*, *"Sol Hareket Üzerine Değerlendirmeler"*, *"Önderlik Boşluğu ve Önderlik İddiası"* başlıklı temel yazılar.)

Komünist hareketin sağladığı başarı ve birikimin önemi ve anlamının devrimci hareketin toplamında ne kadar anlaşılabildiği henüz bir ölçüde tartışmalı olsa da, siyasal polisin bu konuda açık bir fikre sahip olduğu, EKİM şahsında yeni ve temelden farklı bir hareketle yüzyüze olduğunun bilincinde olduğu tartışmasızdır. Dolayısıyla biz ne burjuvazinin sınıf bilincini ne de onun ulusal ve uluslararası çaptaki muazzam deney birikimini küçümsedik. Tercihimizi de bunu gözeterek yaptık.

Burjuvazi, onun siyasal çıkarlarının bekçisi odaklar, gerçek komünist konum ve kimliğin ne olduğunu çok iyi bilirler. Aynı şekilde, modern bir burjuva toplumda sonuca gitme yeteneğine sahip biricik konum ve kimliğin ne olduğunu da iyi bilirler. Ve nihayet, bize "size partiyi kurdurmayacağız" diyenler, partili kimliğin ne demek olduğunu da çok iyi bilirler. Nitekim sermaye düzeninin bekçileri tüm bunları çok iyi bildiklerini ve gereklerini gözeten bir davranış içinde olduklarını gelinen yerde artık dışa da vuruyorlar.

Tüm devrimci çevrelerce kontr-gerillanın devrimci örgütlere karşı bir provokasyon yayını olduğu çok iyi bilinen "Kızıl Ordu Bülteni"nin 10 Aralık '97 tarihli son sayısını yine önemli ölçüde komünistlere ayırması, bunun güncel göstergelerinden biridir. '98 yılını bize karşı bir fiziki inha yılı ilan eden bu kontra yayını, komünist harekete yönelik sayfalar dolusu saldırının ardından, sözünü şöyle toparlıyor: "Yazılarımızın (tehditlerimiz ve kara çalmalarımız demek istiyor) muhatabı EKİM'in başını çektiği birkaç örgüttür. Yoksa bu ülkede 40'a yakın örgütle hiçbir sorunumuz yoktur. Onlar yazdıklarımızı üzerine alınmasın, onlara kapımız her zaman açıktır."

"EKİM'in başını çektiği birkaç örgüt"! Bu cümlenin içinde gerçekte koca bir değerlendirme gizli. Herkes çok iyi biliyor ki bu ülkede zaten sözü edilebilir yalnızca "birkaç" devrimci örgüt var. EKİM de içinde bunların sayısı bir elin beş parmağını, yani kontra yayınının ifadesiyle "birkaç"ı geçmiyor. Solun geriye kalanı ya reformist legal partilerden ya da şekilsiz ve ciddiyetsiz dergi çevrelerinden oluşuyor. İşte devletin kontra çetesi dosdoğru bu "birkaç" örgüte işaret ediyor. (Nitekim saldırılarını da hep bu örgütlere yöneltiyor.) Bu işaretleme, devletin son "Siyaset Belgesi"nin "aşırı sol" ile "ılımlı sol" değerlendirmesi ve ayrımına da tam olarak oturuyor. Ne diyor kontra yayını, "EKİM'in başını çektiği birkaç örgüt" dışında, "bu ülkede 40'a yakın örgütle hiçbir sorunumuz yok"!

Bu iki kısa cümlede, gerçekte devletin komünist harekete, devrimci harekete ve reformist harekete ilişkin değerlendirmesi tüm çıplaklığı ile yansıyor. Bu, komünist hareketin sol hareket üzerine yaptığı değerlendirmelerin, "Siyaset Belgesi"nin ardından bu kez de

kontr-gerillanın provokasyon yayını üzerinden bir doğrulanmasından başka bir şey değildir.

Kuşku yok ki düşman gerçek düşmanlarını herkesten çok ve çok iyi tanıyor.

Fakat karşı karşıya bulunduğumuz akıllılığı ölçüsünde kalleş de olan bir düşmandır. Devrimci örgütlere karşı fiziki darbe ve imha girişimlerinin pek sonuç vermediğini, bu yolla yaratılan tahribatın çok geçmeden onarıldığını gördüğü ölçüde, dikkatini gitgide daha çok iç kargaşa ve moral çöküntü yaratmaya yönelik girişimlere veriyor. Biz bu doğrultudaki doğrudan ve dolaylı girişimlerin sürekli bir hedefi durumundayız ve dikkate değerdir, parti inşa sürecimizin partinin ilanma varacağı bir evrede, kontra çetesinin bize yönelik bu doğrultudaki girişimleri de özel bir yoğunluk kazanıyor.

***

Komünistler 1 Ekim 1996 yılında her yıl yaptıkları yıldönümü değerlendirmelerinin bir yenisini yapmışlardı. *"Komünist Hareket Parti Olmanın Eşiğinde"* başlıklı bu değerlendirme, kontra çetesini anında harekete geçirdi. Gerek başlık, gerekse bu başlık altındaki değerlendirme, dıştan bakıldığında, komünistlerin partiyi ilan edecek bir kuruluş kongresini o dönemde (1996 sonu) toplayacakları izlenimi yaratıyordu. Devletin kirli işler bölümünü harekete geçiren de zaten bu yanıltıcı izlenimdi. Ortaya bir "EKİM-Devrimci Öncü" iddiası atıldı ve bu imza kullanılarak yoğun bir provokatif saldırıya geçildi. Neredeyse üç ay boyunca aralıksız süren ve esası bu imza altında çeşitli yerlere faks ve mektuplar göndermek olan bu girişimin amacı kaleme alınan provokasyon metinlerinden olduğu gibi yansıyordu. "10 yıllık" sürecin bir başarısızlık olduğu, bu çerçevede ortaya konulan "parti iddiası"nın dayanaktan yoksun bulunduğu, hareketin önderliğinden hesap sorulması gerektiği ve sorulacağı argümanlarına dayalı bu provokasyon saldırısı, EKİM'de bir iç bölünme olduğu ("EKİM-Devrimci Öncü"!) görüntüsü yaratmayı amaçlıyor, böylece ortaya konulan parti iddiasını kendince zayıflatıp lekelemeye çalışıyordu. Bu çerçevede o günlerde bazı devrimci çevrelerle aramızdaki polemiklerde bize karşı taraf olmaktan bile yarar umulabiliyordu. Bu doğaldı, zira o dönemin özel hedefi bizdik, saldırının bizim üzerimizde yoğunlaştırılması gerekiyordu.

Bu provokasyon o dönem ilan edileceği sanılan parti adımına karşıydı ve kontra çetesi bu sanısının dayanaksız olduğunu farkeder etmez de (Ocak '97 başı oluyor bu) giderek komediye dönüşen bu "EKİM-Devrimci Öncü" oyununa bıçakla kesilmişcesine son verdi. Bir not olarak ekleyelim ki, şimdilerde bizi yeniden birinci dereceden hedef ilan eden kontra yayını ("Kızıl Ordu Bülteni") da aynı dönemde komünist hareketi hedef tahtasına oturtan yayınlarına başlamıştı.

Salt bu provokasyon yayınlarının somut içeriği değil, fakat bir dizi başka veri de, devletin kirli işler bölümünün, devrimci akımların maneviyatını kırmayı ve "bölünme", "iç kargaşa" vb. görüntülerle bu akımların kendi dışındaki ve kitleler içindeki imajını zedelemeyi özel bir yöntem olarak öne çıkardığını gösteriyordu. Yine dikkate değerdir; işkenceciler, çözemedikleri komünistleri, "örgüt kurallarının ve disiplinin gereklerine uymayan", böylece yakayı ele vererek bu yolla örgütünü boş yere sıkıntıya sokan "kötü devrimciler" olduklarına inandırmak için, uzun saatleri bulan telkinleri özel bir yöntem olarak kullanmaya bu ara çok özel bir ağırlık veriyorlar. Özetle düşman bugün artık, gerek örgütler gerekse bireyler şahsında, bir moral ve özgüven çöküntüsü yaratmayı asıl amaç olarak gözetiyor ve buna göre hareket ediyor. Bir örgütte iç güvensizliği körüklemek, özellikle hareketin önderliğine olan güveni sarsmak, bir iç otorite zaafiyeti doğurmak, dışa karşı ise örgütte "karışıklık", "görüş ayrılığı", "bölünme" vb. olduğu görüntüsü yaratmak -doğrudan ve dolaylı provokasyonlarla ulaşılmak istenen sonuçlar bunlardır. (Çok ilginçtir, gerek provokatif yayınlarda gerekse işkenceli sorgularda, "burjuva MK'nız" söylemi, burjuvazinin bu eli kanlı ve karanlık ruhlu uşaklarının en çok kullandığı argümanların başında gelmektedir!)

Sonuç olarak düşman, fiziki darbelerin kolayca onarılacağını, onarılması güç olanın ise tam da moral ve iç güven alanındaki tahribatlar olduğunu çok iyi biliyor ve buna uygun yöntemler geliştiriyor.. Bunu yalnızca onyılların

genel deneyimi sayesinde değil, fakat son yıllardaki kendi somut icraatlarından ve bunun somut sonuçlarından dolayı da çok iyi biliyor. (Yakın zamanda Ankara'da açığa çıkarılan provokatörün yaptığı açıklamalara göre, bilgi verdiği odaklarca kendisine en sık sorulan soru, "örgütte görüş ayrılığı var mı?" sorusudur. Demek ki, siyasal polis bir örgütte en çok "iç çatlaklar" üzerinden işlem yapmanın sonuç alıcı olacağını düşünüyor. Bu kendini devrimci ya da sol gruplar arası ilişkilerde de gösteriyor. "İç çatlaklar"a oynamak her zaman düşmanın en sinsi, en kirli ve elbetteki en tahrip edici yöntemidir.)

***

'96 yılındaki yıldönümü değerlendirmesinden isabetsiz güncel sonuçlar çıkararak harekete geçenlerin, parti kuruluş kongresinin toplanmasının açık bir çağrı olarak ortaya atıldığı bir durumda eli-kolu bağlı beklemeleri elbette beklenemezdi. Dahası, kontra çetesinin, "EKİM-Devrimci Öncü" türünden hiçbir etki ve sonuç yaratmadığını geçen yılın aylar süren denemesinden bildiği gülünçlüklere bu kez başvurmayacağı, daha sağlam ve daha inandırıcı girişimlere ihtiyaç duyacağı da yeterince açıktı. Belli ki bu çerçevede Ankara'daki provokasyona (ajanlaştırmaya) belli umutlar bağlanmıştı, fakat bu örgütümzce deşifre edildi ve tümden boşa çıkarıldı.

Bugün sinsi hazırlıkların bütün hızıyla sürdüğünü, yeni girişimlerin hazırlandığını tahmin etmenin bir güçlüğü yoktur. Yerel örgütlerimize uygulanan sürekli basınç ve kitle eylemlerinde açık alan kortejlerine uygulanan çok özel taciz (yoğun kamera çekimi vb.) siyasi polisin hareketimize yönelik hazımsızlığına bir göstergedir. Kaldı ki bu hazımsızlığı ve bu çerçevedeki kirli niyetleri Aralık '97 tarihli kontra bülteni en açık biçimde ortaya koymuş da bulunuyor. "Başını EKİM'in çektiği birkaç örgüt" ifadesi, komünist hareketin baş hedef ilan edildiğinin bir anlatımıdır.

Ve bu açık ilanın gündeme getirildiği 10 Aralık '97 tarihi (kontra bülteninin taşıdığı tarih), ilginç bir rastlantıyla, tam da bir kentteki açık alan çalışması içinde gündeme getirilen ve gerisindeki gerçek saikler henüz tam olarak aydınlanmayan bir provokasyonla üstüste düşmektedir. Bu olayın aydınlanması, devletin kirli işler bölümünün hareketimize, çok daha somut olarak da parti adımımıza karşı hazırladığı karanlık girişimlere kuşkusuz yeni açıklıklar getirecektir.

Temel unsurları kamuoyuna ayrıca açıklanacak olan bu provokasyon hakkında şimdiden kesin olan olgular şunlardır: Gerek zamanlaması, gerek kullanılan temel argümanlar, gerek izlenen yöntemler ve gerekse güdülen amaç bakımından, bu provokasyon, nesnel olarak karşı-devrimci nitelik taşımaktadır. Şöyle de söylenebilir: Başarılı bir sızma durumunda parti adımını boşa çıkarmak için düşmanın yapmak ve yaptırmak isteyeceği neyse bu provokasyon çerçevesinde de aşağı-yukarı bunlar yapılmıştır.

Provokasyonun aktörü durumundaki ikiliden biri, net bir biçimde, ancak provokatörlere özgü olabilecek tutum ve davranışlar göstermiştir. İşi dikkatleri kendi üzerinden uzaklaştırmak için, kirli yöntemlerle aldatıp icraatlarında bir süre için "araç" olarak kullandığı kişi hakkında "karşı tarafın adamı olabileceği" üzerine kara çalmalara kadar vardırmıştır. Tam da önüne yürüttüğü provokatif faaliyetin (ön soruşturmayla elde edilen) kapsamlı bilgi ve belgelerinin somut olarak konulacağı bir sırada bu sözkonusu kişinin hareketimizin denetimi dışına kaçması (oysa soruşturmanın sağlıklı yürüyebilmesi için üzerine düşenleri yapacağına dair kesin söz vermişti!), kişiliği üzerindeki kuşkuları özel bir tarzda ayrıca ağırlaştırmıştır. Yapılanların yoldan çıkanlara özgü bir karşı-devrimci ruh halinin ağır yansımaları mı, yoksa daha özel bir karşı-devrimci misyonun gerekleri mi olduğunu bu aşamada söyleyebilecek durumda değiliz. Şimdilik şu kadarını söyleyelim: Sonuçları bakımından bugün için bloke edilen ve boşa çıkarılan bu provokasyon mutlaka aydınlatılacak ve ortada karşı-devrimci bir suç varsa hak ettiği karşılığı kesin olarak bulacaktır.

Bize partinin kurdurulmayacağı iddiasma dönüyoruz. Düzenin bu kanlı ve karanlık bekçilerine yanıtımız şudur: Bu iş için artık geç kaldınız. Parti herşeyden önce ideolojik-politik ve örgütsel bir kimliktir ve bu kimlik çoktan yaratildı bile. Buradan geriye dönüş yoktur, bu mümkün değildir.

EKİM

Kitle hareketine devrimci müdahale görevi

Sermayenin iktisadi, sosyal ve siyasal saldırıları her geçen gün dayanılmaz boyutlar kazanıyor. Hoşnutsuzluk had safhada. İşçi ve emekçiler yer yer bu hoşnutsuzluklarını eylemli tepkiler halinde dışa vurmaya başlıyor. Son aylarda yaşanan ilk hareketlenmeler bunun ifadesidir. Bu hareketliliğin giderek daha geniş kesimleri kucaklaması ve daha ileri biçimler alması muhtemeldir.

***

Sınıf tabanında yoğun bir kaynaşmanın yaşandığı, bunun yer yer değişik biçimler altında kendisini dışa vurduğu, hareketin gitgide yayılacak ve büyüyecek bir kitle hareketi olma doğrultusunda seyrettiği böylesi dönemler, çok yönlü, etkin ve yaygın bir sınıf ve kitle çalışmasının imkanlarının arttığı dönemlerdir.

Durgun dönemlerden farklı olarak böylesi dönemlerde kitleler politik bakımdan daha duyarlı hale gelirler. Özellikle ileri unsurlarında mücadele ve örgütlenme isteği daha belirgin bir hal alır. Toplam olarak kitlelerde devrimci propoganda-ajitasyon ve teşhir faaliyetine daha fazla bir açıklık vardır.

Bu durumun kendisi çok açık bir biçimde durgun dönemlere özgü sınırlılıklardan sıyrılmayı, etkin ve yaygın bir sınıf ve kitle çalışmasında ifadesini bulan kapsamlı bir politik ve pratik faaliyet kapasitesi ortaya koymayı gerekli kılmaktadır. Gereklilikten de öte bu bir zorunluluktur bizim için. Zira döne döne mevcut güçlerimizin ve olanaklarımızın yetersizliğinden söz ediyoruz. İşte eksikliğini şiddetle hissettiğimiz taze ve yeni güçleri kite hareketinin sunacağı imkanları en iyi biçimde değerlendirerek, etkin ve yaygın bir kitle çalışması örgütleyerek bulabiliriz. Kuşkusuz döneme uygun bir politik-pratik çalışmanın içine girmek ve bu sayede yeni ve taze güçler kazanmak yalnızca örgütsel ihtiyaçlar çerçevesinde bir zorunluluk olarak anlaşılmamalıdır. Sorun çok daha genel ve kapsamlı bir sorundur.

Örgütümüz on yıllık zorlu bir ideolojik-politik ve örgütsel gelişme sürecinin ardından nihayet partili kimlik aşamasına gelmiştir. Öyle ki partinin ilanı bizim için artık somut bir zamanlama sorunudur. Demek oluyor ki günümüzde kapsamlı, etkin ve sonuç alıcı bir sınıf çalışmasının içine girmek, sınıfın en diri, en militan, en bilinçli ve en fedakar unsurlarını kazanmak ve partimizde örgütlemek, iddiamızı somut bir gerçeklik haline getirmek bakımından da çok özel bir görev ve sorumluluk haline gelmiştir.

Öte yandan, dönemin özel biçimde öne çıkardığı bir hareketiz. Örgütümüz ideolojik, politik ve pratik performansı ve başka özel nedenlerle siyasi polisin özel bir düşmanlığını kazanmıştır. Düşman özellikle parti iddiamızın somut bir hal almasıyla birlikte bu iddiayı boşa çıkarmak için fırsat kollamaktadır. İşte düşmanın genel ve özel amaçlara haiz saldırılarını karşılayabilmenin de tek güvenceli yolu sınıf ve kitle çalışmasıdır. Kitle mücadelelerinin içine dalmaktır.

***

Kitlelerde yaygın bir hareketliliğin yaşandığı dönemler, aynı zamanda kitle hareketine devrimci müdahale görevinin aciliyet kazandığı dönemlerdir. Şöyle de söylenebilir; sınıfa ve kitlelere önderlik iddiası taşıyan ve üstelik de partili kimlik aşamasına gelen bizim gibi bir örgüt için böylesi dönemlerde, hızla ileri atılmak, gelişmekte olan kitle hareketine önderlik düzeyinde etkin müdahalelerde bulunmak bir zorunluluktur. Aksi durumda önderlik ve parti iddiamız tümüyle dayanaksız kalır.

Kuşkusuz kitle hareketine müdahaleden sözederken, genellikle şuradan ya da buradan devşirilmiş güçlerle kitlelerden ayrı kortejler halinde kitle eylemlerine katılmayı, orada kitlelerin temel ve acil istemleriyle ilgisi olmayan grup şiarları haykırmayı, bildiri ve benzeri bir takım yazılı materyaller dağıtmayı,

sonuç olarak propaganda gücü dahi son derece sınırlı bir "güç gösterisi"nde bulunmayı kastetmiyoruz. Bu anlayış geleneksel devrimci akımların anlayışıdır. Sınıf ve kitle dışılığı ve iktidar perspektifinden tam bir yoksunluğu anlatır. Her zaman için kitle hareketine zarar vermekten, sendika bürokrasisinin ve reformist akımların meydanlara hakim olmalarını ve kitle hareketine dönük uğursuz rollerini oynamalarını kolaylaştırmaktan başka bir işe yaramamaktadır. Bu anlayışı kesin bir biçimde mahkum etmeli, bunun ifadesi tutum ve davranışlarla aramıza belirgin bir sınır çekmeliyiz.

Her şeyden önce biz bir sınıf hareketiyiz ve partili kimlik aşamasına ulaştığımızı söylüyoruz. Dolayısıyla, gelinen yerde parti öncesi grup refleksleri ile hareket edemeyiz. Tersine bu dönemin bizim için kesin olarak geride kaldığını bilerek hareket etmeli, politika ve perspektiflerimizi de sınıf hareketinin çıkarları ve ihtiyaçlarını temel alarak belirlemeliyiz.

Bizim iddiamız sınıfa ve kitlelere önderlik etmekse eğer, kitlelerle mümkün mertebe ortak noktalar bulup ortak hareket etmek, onlarla birlikte kendimizi ifade etmek ve nihayet kitlelerle devrimci bir tarzda kaynaşıp bütünleşmek temel kaygı olmalıdır bizim için. Aksi durumda ne kitleleri etkileyebilir ve ne de kitle hareketine etkili müdahalelerde bulunabiliriz. Dahası kitlelerden tecrit olmak bizim için kaçınılmaz hale gelir.

Kuşkusuz kitle hareketine önderlik düzeyinde müdahale görevi yalnızca hareketin yükseldiği ya da yükselme sürecine girdiği dönemlerle sınırlandırılamaz. Bu her zamanki görevimizdir. Sınıf kitleleri içinde kesintisiz bir faaliyet yürütmeliyiz. Zira ancak günlük olarak yürütülen böylesi bir faaliyet sayesinde kitlelerle kalıcı bağlar kurulabilir, kitle hareketinin nabzını elimizde tutabilir ve hareketin seyri üzerinde şu ya da bu düzeyde rol oynamamızı sağlayacak bir takım imkanlar yaratıp biriktirebiliriz. Zira ancak eylem öncesi süreçlerde sınıf tabanında yürüttüğümüz etkin ve yaygın faaliyetin sonucunda biriktirdiğimiz imkanlar eylem alanlarında etkin müdahalelerde bulunmanızı mümkün hale getirebilir.

Sendika bürokratlarının ve sosyal-reformist akımların öteden beri komünistlerin ve devrimcilerin faaliyetlerinden fazlasıyla rahatsız oldukları biliniyor. Devrimci faaliyeti her fırsatta baltalamaya ve etkisiz hale getirmeye çalışıyorlar. Sendika bürokratları ve sosyal-reformist akımlar bu yönlü çabalarını '96 1 Mayıs'ından sonra daha sistematik hale getirmişlerdir. Bu politikanın en çok uygulamaya sokulduğu alanlar ise eylem alanlarıdır. Özellikle sendika bürokratları, devlet güçleriyle tam bir işbirliği halinde komünist ve devrimci akımları eylem alanlarına sokmamak, mümkün olduğunca uzak tutmak için büyük bir çaba sarfediyorlar. Bir dizi koşul, bir dizi yasak, bunların etkili olmadığı yerde ise provokasyon ortamı yaratarak pusuda bekleyen polisin komünist ve devrimcilere saldırması için zemin hazırlıyorlar. Birçok kez eylem alanlarına ulaşamadan dağılmak zorunda kaldığımız bir veridir. Barikatları aşıp eylem alanına ulaştığımızda da durum pek değişmiyor. Sendika bürokratları ya da "görevli" kılığındaki kimi "değnekçiler"i, kah bir pankartı, kah kitleye attırmak istediğimiz bir sloganı, kah dağıtılan bir bildiriyi bahane ederek saldırıya geçiyorlar. Bu arada işçilerin geri bilincinden yararlanarak onlarla bizi karşı karşıya getirmeye çalışıyorlar. Amaç yine aynıdır. Alanı ve kitleyi devrimci propaganda ve ajitasyon faaliyetine kapamak, polisin de yardımıyla bizleri alanın dışına sürerek alanı tümüyle kendi denetimlerine almak...

Eylem alanları genelde etkin bir devrimci propaganda, ajitasyon ve teşhir faaliyeti yürütmek, özelde ise partinin politika ve şiarların en geniş işçi ve emekçilere ulaştırmak için son derece uygun zeminleridir. Bu nedenle sendika bürokratlarına ve sosyal-reformist akımlara terkedilemez.

Bu durumda ne yapmalıyız?

Herşeyden önce sendika bürokratlarının çoğu kere provokatif bir mahiyet taşıyan girişimlerini boşa çıkarmaya çalışmalıyız. Özellikle bizi işçilerle karşı karşıya getirmelerini kolaylaştıran tutum ve davranışlardan özenle kaçınmalıyız. Zira onlar kimi tutum ve davranışlarımızı bizi sınıfın kitlesinden yalıtmak amaçlı provokatif davranışlarının dayanağı olarak kullanmaktadırlar. Mümkün mertebe bu fırsatı onlara vermemeliyiz. Elbette bağımsız politik faaliyetten vazgeçemeyiz. Genel propaganda-ajitasyon ve örgütlenme faaliyetini her dönem

sürdürmeliyiz. İşçi ve emekçileri politikalarımıza kazanmak, yığınların temel ve acil istemlerinin devrimci tarzda formüle eden şiarları işçi ve emekçiler içinde yaygınlaştırmak, yığınların bağımsız eylemini örgütlemek ve nihayet sınıf hareketini politik hareket düzeyine çıkarmak görevi her zaman bizim en asli görevimiz olmalıdır.

Bu arada bağımsız politik bir duruş içinde olmanızı gerektiren durumlar olabilir. Örneğin 1 Mayıs gibi tümüyle politik ve özel amaçlı eylemler bu tür bağımsız bir duruşu gerekli kılabilir. Fakat bu her duruma mekanik bir biçimde uygulanamaz. Bağımsız faaliyetten taviz vermemek adına kitle eylemlerinde kitlelerden tümüyle farklı bir yerde konumlanmak, daha açık bir anlatımla ayrı bir kortejde yürümek, kitlelerden bizi yalıtmaktan başka bir işlevi olmayan geleneksel harekete özgü tutum ve davranışların içine girmek bizim işimiz olamaz.

Kendimizi kimliksiz bir konuma düşürmemek koşuluyla kitle eylemlerine daha esnek biçimlerde, örneğin faaliyet yürüttüğümüz işyeri ya da işkolundaki işçilerle birlikte ve onların taşıdığı bir pankart altında katılabiliriz. Mümkün olduğunca onlarla ortak hareket edebilir, ortak tutumlar geliştirebiliriz. Bizzat işçilerin başarıyla formüle ettiği kimi şiarları birlikte haykırabiliriz. Bu arada yığınların duyarlılığından yararlanarak kimi temel şiarları işçilerle birlikte haykırmak olanağını yaratabiliriz. Kaldı ki kitleler hiç de sanıldığı gibi politik şiarları haykırmaya kapalı değildirler. Tersine çoğu kere işçiler bu şiarlara sahiplenmekte ve bizimle birlikte haykırmaktadırlar. "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!", "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!", "İşçiler birleşin, iktidara yerleşin!", "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Çeteler mecliste, işçi, emekçi ve öğrenciler hapiste!" vb. şiarların çoğu kez işçiler tarafından da sık sık haykırılan sloganlardır.

Kitle eylemlerinde bu tür esnek ve yaratıcı birliktelikler, polisin ve sendika bürokratlarının saldırı ve provokasyonlarını boşa çıkarmamızı da kolaylaştıracaktır. Dahası kitlelerin içinde erimemizin ve onların içinde daha rahat faaliyet yürütmemizin koşullarını yaratacaktır. Bu ise uzun vadede kitle hareketinin seyri üzerinde olumlu yönde rol oynayabilmemizin imkanı demektir .

Engelleri aşabiliriz

Sınıf ve kitle hareketinin her bir aşamasında önümüze dikilen engelleri aşabilme imkanlarına artık sahibiz. Bugün fabrikalarda, işyerlerinde, sendikalarda, kısacası sınıf kitlelerinin olduğu her yerde sistemli, kesintisiz ve tanımlı bir günlük faaliyet yürütmekteyiz. Dahası işçilerle daha kolay ilişki kurmamıza olanak sağlayan bülten türü araçlara sahibiz. Sendikaların ESK'dan çekilmesi için yürüttüğümüz imza kampanyası ve tekstil kurultayı faaliyetimiz halihazırdaki yetersizliklerine rağmen yaratıcı diğer çalışma örnekleridir.

Öte yandan geçmişte bir çok mevzi direnişe dönük müdahale çabalarımız oldu. Tümünde de bir taraf olduk. Kiminde belli inisiyatifler gösterdik, kiminde ise düpedüz inisiyatifi ele aldık. Mevzi direnişlere dönük müdahale çabalarımızı bugün de kesintisiz biçimde sürdürüyoruz.

Fabrika ve işyerlerinde, grev ve direnişlerde ortaya konan tüm bu çabalar muhakkak ki bize şu ya da bu düzeyde belli imkanlar sağlamaktadır. Örgütümüz yalnızca faaliyet yürüttüğümüz fabrika ve işyerlerinde değil daha geniş işçi çevrelerinde de tanınır-bilinir hale gelmiştir. Sendikalarda ve benzer başka platformlarda etkinlik göstermemiz giderek daha çok mümkün hale gelmektedir. Öyle ki kimi sendikacıların faaliyetimizi engelleme, bizi dışlama çabaları giderek güçleşmektedir. Bu tür çabalarla karşı karşıya kaldığımız kimi yerlerde bizzat işçilerin bize sahip çıktığını ve sendikacıların bizi sendikalardan ve sendikal platformlardan sürüp atma çabalarını boşa çıkardıklarını biliyoruz.

Sınıf tabanında yürüttüğümüz çabaların sonucunda biriktirdiğimiz bu imkanların kitle eylemlerinde de bize benzer yararlar sağladığı bir veridir. Örneğin Mutlu Akü çalışması ve Mutlu Akü grevinde ortaya koyduğumuz çabalar bize yalnızca Petrol-İş bünyesinde etkinlik gösterme imkanı sağlamamıştır. Yanısıra bizzat işkolundaki işçilerle aynı kortejlerde birlikte yürümemizin, büyük kitle eylemlerinde (5 Ocak) etkinlik göstermemizin olanaklarını da yaratmıştır. Polisan direnişi sırasında ortaya koyduğumuz çabalar benzer yararlar sağlamıştır. Çukobirlik faaliyetimiz pek çok kez bize Çukobirlik pankartı altında

işçilerle birlikte yürüme olanağı vermiştir.

Kuşkusuz bütün bunlar halihazırdaki güç ve olanaklarımızın yetersizliğini ve ancak belli bir yere kadar yarar sağladığını unutturmamalıdır. Sınıf tabanına dönük çalışmada önümüzdeki dönemin sunacağı imkanları en iyi bir biçimde değerlendirerek daha çok yoğunlaşmalıyız. Zira daha fazla güç ve daha fazla imkanı ancak ve ancak sınıfın tabanında yürüteceğimiz yaygın ve etkin bir çalışına ile varedebiliriz. Sınıf hareketini etkilemede, ona önderlik düzeyinde müdahalelerde bulunmada ve bizi sınıf hareketinden yalıtma çabalarını boşa çıkarmada kavranması gereken halka da budur.

Son söz yerine

Sınıf hareketine doğru ve isabetli müdahalelerde bulunabilmek, mutlaka başarmamız gereken bir başka önemli görevimizdir. Bu ise herşeyden önce hareketin niteliğini, hangi istemlerden yola çıktığını, dinamiklerini, eğilimlerini, ileriye dönük ne tür potansiyeller taşıdığını doğru tahlil etmeyi, tüm bu konularda yeterli bir açıklığa sahip olmayı gerektirir.

Örneğin bugünkü işçi-emekçi hareketini ele alalım. Bugünkü hareket halihazırdaki seyriyle iktisadi-sendikal istemlere dayalı olarak gelişecek bir harekettir. Yani kendiliğinden bir harekettir. Hareketi kendiliğinden bir başka platforma sıçratacak özel ve beklenmedik bir gelişme olmazsa bu çizgide seyretmeyi sürdürecektir, ki bu da doğaldır. Öncelikle bu durumu bir veri olarak kabul etmeliyiz. Kuşkusuz bu durumu nesnel bir veri olarak kabul etmekle, onu kendi içinde amaçlaştırmak çok farklı şeylerdir. Bu farklılık her türden sendikacı ve sosyal-reformist ile aramızdaki uçurumu anlatır.

Biz kendiliğinden bir niteliğe sahip olsa da verili harekete değer veririz. Ancak onun o geri düzeyi üzerinden politika yapmak, kuyruğuna takılmak bizim işimiz olamaz. Zira bizim görevimiz hareketi bugünkü darlıktan kurtarmak, dağınık ve sistemsiz haline son vermek, ona bilinçli ifadeler kazandırmak ve örgütlü, doğrudan düzene yönelik bir politik hareket düzeyine çıkarmaktır.

Ancak hareketi ona egemen politik darlıktan kurtarmak, onu bugünkü noktadan daha ileriye çekmek, politik bir hareket düzeyine çıkarmak öyle kolay ve bir anda başarılabilecek bir iş değildir. Bu herşeyden önce sabırlı ve yorulmak bilmez bir propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhir faaliyeti demektir. Aynı anlama gelmek üzere çok yönlü ve kesintisiz bir politik-pratik faaliyeti gerektirir.

İkincisi, sınıf hareketinin gelişmesinin önüne barikat ören sendika bürokratlarına ve sosyal-reformist parti ve akımlara karşı kıyasıya bir mücadele demektir. Sınıf içinde reformizm ve sosyal-reformizm gibi zararlı akımlara karşı sistemli, çok yönlü ve gündelik bir ideolojik politik teşhir faaliyeti yürütmeliyiz. Onları deyim yerindeyse adım adım izlemeli, ihanetlerini anında deşifre etmeliyiz. Özellikle olgulara dayalı bir teşhir faaliyeti yürütmeye özen göstermeliyiz.

Üçüncüsü ve en önemlisi; tarihsel tecrübeler ve bizzat kendi deneyimlerimiz kanıtlamıştır ki, yığınlara doğru politikalar önermek yeterli değildir. Yığınlar ancak ve ancak uzun vadeli ve sabırlı bir politik ve pratik çabanın sonucunda ve bizzat kendi özdeneyimleri temelinde eğitilerek kazanılabilirler. Bunu hep aklımızda tutmalı ve yığınları bizzat kendi deneyleri temelinde eğitme görevine daha fazla yoğunlaşmalıyız.

Açık alan çalışması üzerine eleştirel gözlemler

Bir siyasal hareketin açık alan çalışmasının özüne ilişkin teorik saptamaları şüphesiz ki çok önemlidir. Ancak teori ile pratik durumun sürekli olarak karşılaştırılması, hem teorinin zenginleştirilmesi hem de pratiğin sağlıklı gelişebilmesi açısından zorunludur. Bugüne kadarki çalışmaların kısmen dışında kısmen de içinde olan bir gözlemci olarak durumu kısaca değerlendirmenin yararlı olacağını düşünüyorum. Ayrıca çalışmanın tamamen dışından bakan kişi ve kurumların gözü ile durumu değerlendirmek ve bu görüşleri de dikkate almak gerektiği kanısındayım.

Önden şunu belirtmeliyim ki, bu ihtiyaç ne güncel tekil durum nedeniyle ortaya çıktı, ne de bunu değerlendirmeyi amaçladı. Son gelişmeler sadece bir pratik etki yapmış, belki de düşünülen ama ihmal edilen bir değerlendirmeyi gerçekleştirmem açısından yararlı olmuştur.

Şüphesiz ki kural olarak bir siyasal hareketin çalışmalarını belirleyen, yöntem ve uygulamalarını saptayanlar asıl olarak kendi kadro ve taraftarları olmakla birlikte açık çalışma açısından bunun yeterli olmaması gerekir. İllegal çalışmanın niteliği gereği çevreden ve toplum kesimlerinden nispeten yalıtık olması, hem bu alanlardan refleksleri almada güçlükler doğurur, hem de işin gereği olarak dışarıdan gelen görüşlere/etkilere nispeten kapalıdır. Açık çalışma ise, tam tersine, deyim yerindeyse bir vitrin ve dışarısı ile bir iletişim/etkileşim odağı niteliğindedir. Yine bu alandaki görünüm lehte/aleyhte propagandif kullanıma çok müsaittir.

Gözlemlerim şu ana kadarki çalışmanın bu tespite yeterince denk yürümediği, bu nedenle de bazı sorunların yaşandığı doğrultusundadır. Aksaklıkların zorunluluklardan kaynaklanan, imkansızlıklara dayalı olan yönlerini bilmekle birlikte, bu aşamada sorunların alana bakışaçısından kaynaklanan yönünün esas olduğu kanısına ulaşmış bulunuyorum. Zira bir kısım olayları maddi zorunluluklara dayandırmak mümkün olmakla birlikte bazıları için bunu söylemek mümükün değildir. Kaldı ki maddi dayanağı olanlar için de aksine çözümü zorlamada yetersizlik yaşandığı açıktır.

Bu çerçevede soru ve sorunlara geçmek istiyorum.

Alan üzerine genel düşünceler: Çalışma alanının illegal çalışmanın bir ikincili olarak görülmesi gayet normaldir (ikincillik önemsizlik anlamında değildir). Ancak şurası açıktır ki, açık alan çalışmasının önemi ve konumu ne olursa olsun, başarısı diğerine göre çok farklı unsurlara bağlıdır. Günümüzün siyasal durumu ve insanlarımızm yaşam alışkanlıkları, klasik tarzların dışında bazı girişimleri ve yaklaşımları zorunlu kılmaktadır. Alana bazı yönleri ile önemsiz gibi bakıldığı kanısındayım.

Sürekli, düzenli ve yetkin yayın faaliyeti büyük öneme sahip olmakla birlikte, bu gelişmeye paralel olarak diğer sosyal aktivitelerde/alanlarda aynı çabayı göstermemek/gösterememek bu çalışmanın etkisini zayıflatmaktadır. Açık alan çalışması yayın faaliyetinin ötesine geçmeli, klasik kültürevi, platform, müzik grubu şeklinde genişlemenin dışında yaratıcı yöntemler bulunmalıdır.

Bugün yayın konusunda gelinen nokta demokratik alanda kendini hissettirmemektedir.

Kadrolar üzerine düşünceler: Her alandaki kadro tipinin teorik olarak yetkin, pratikte kararlı, özverili olması tercih edilir. Kişinin günlük yaşamdaki davranışları, giyim-kuşamı, kendi bedenine ve sağlığına gösterdiği özen, öğrenme ve ilerleme çabası, sevecenlik, sosyal ilişkilerde dışa dönüklük hep birarada olan, birbirini etkileyen, biri diğerinden daha az önemli olmayan özelliklerdir. Bir devrimci bütün kişisel ve düşünsel yönleri ile örnek olmalıdır. Şüphesiz ki bu tek başına kişi ile ilgili bir sorun değildir, içinde bulunduğu kollektifin sorunudur. Kollektif yeterli uyarı ve etkiyi yapmıyor ise olumsuzluk katlanarak

çoğalır.

İşte bu özellikler açık alan açısından çok daha büyük bir öneme sahiptir. Bu özelliklerden birçoğunu taşıyan bir kadro sadece bireysel bazı tercihleriyle, hatta paspal görünümüyle bile çok olumsuz bir etki yaratabilir. Zira açık alan bu özellikleri taşımanın yanısıra bunları en iyi şekilde gösterebilmenin ve yaygınlaştırabilmenin de alanıdır. Teorik olarak bütün iyi nitelikleri benimsemiş olsanız da hayata geçirmekte güçlük çekiyorsanız, zararlı bile olabilirsiniz.

Diğer taraftan çok önemli bir nokta da şudur. Alanın özelliği gereği dışarı ile temas sözkonusu olduğundan, genel olarak kadro-taraftar-okur ayrımının fazlaca önemi yoktur. Çünkü temas halinde bulunduğunuz kişi ya da kitle sizi tüm özelliklerinizle tanımak ve değerlendirmek zorunda değildir. Eğer A dergisinin dağıtımını yapıyorsanız artık o derginin savunucusu ve özdeşi kabul edilirsiniz. Muhataba, o kişi okurumuzdu, bizi temsil edemez vb. gibi yaklaşımlarla sonradan ulaşsanız da, bir kez yaratılan imajın silinmesi zordur. Ayrıca açık çalışmada yaşanan olumsuzlukların dilden dile yaygınlaşması ve aktarılması da çok daha kolaydır. Bu nedenle tüm ilişkiler üzerinde özenle bir yönlendirme zorunludur.

Açık alan tüm yönleri ile bir vitrindir. İdeolojik birikim, militan karakter, kararlılık gibi faktörler gerekli ama yetersizdir. Bu alanın temsilcileri üzerinden tüm bir siyasal hareket hakkında karar verilmektedir. Bu nedenle belki de çok daha zor bir alandır.

Düzenli ve içerikli bir yayın kadar çalışanlarınızın sosyal olaylarla ve kamuoyu ile ilişkisi de önem taşır. Bu nedenle kadrolarının dışa dönük, karizmatik ve teknik olarak yeterli olmaları gerekir. Bu kadrolara sosyal ililşkilerini geliştirmede yeterli olanak ve zaman tanınması şarttır. Bu açıdan eksiklikler gözlenebilmektedir.

Bir kadro diğer alanda mükemmel olabilir, ama bu onun açık alanda da mükemmel, hatta vasat olacağının garantisi değildir, olmamıştır.

Alanın zorlukları: Açık alan devrimci siyasal bir hareket için manevi yükü en yüksek, kadroların dejenere olmasına en açık, pratik bir kavrayışa ve inisiyatif gücüne en çok ihtiyaç duyan bir alandır.

Devrimci/komünist kimliğin gereği olarak düzene ve onu temsil eden tüm kurumlara karşı bir kampanya yürüttüğünüz halde onun belirlediği yasal sınırlarla belli ölçülerde de olsa hareket etmek zorundasınız. Sürekli olarak düzenin güçleri ile karşı karşıyasınız ve tüm ilişkileriniz diğer alanda olduğu gibi cepheden karşı duruşa ve tavra dayanmıyor. Belli işlerin yürümesi için bir diyalog tutturmalı, sürekli yüzyüze geldiğiniz bu temsilcilere hem yetkin bir tavır takınarak siyasal ödün vermemeli, hem de işinizi yürütmelisiniz. Yine yasal bir çalışma içinde olmanız itibariyla işin hukuki yönünü en az muhatabınız kadar iyi bilmeli ve uygulayabilmelisiniz. İşte bu gerçek muhatapla her karşılaşmada ağır bir manevi yükü getirir ve bir iç hesaplaşmayı sağlar. Çelişki açıktır, muhataba ve temsil ettiği düzene karşısınız, ama onun denetiminde bir iş içerisindesiniz. Bu nedenle karşılaştığınız her olayda ve durumda takınacağınız standart bir tavır yoktur. Gerektiğinde sadece yasal zemin üzerinden bir hukuki tartışma ve çaba içinde olacaksınız, ya da bazı durumlarda yasal çalışma olmasına rağmen hiç bu ölçülere girmeden cepheden çatışacaksınız. Öyle ki, gelişen bir durum karşısında panik halinde açacağınız bir telefon, yapacağınız yanlış girişim tüm ruhhalinizin muhatapça bilinmesini ve tavır almasını sağlayabilir. Telefon görüşmelerindeki verilerle bile bir çalışanın durumunu analiz etmek mümkündür ve yapılmaktadır.

Diğer taraftan, değişik sosyal kesimlerin yaşam biçimleriyle ve zaaf alanlarıyla sürekli temas içinde olmanız nedeniyle bu alanların etkisi altında kalmanız ve benzeşmeniz mümkündür. Bu açıdan olumsuz etkinin en aza indirilmesinin tek yolu, devrimci yaşam tarzı ve kültürü oluşturmak ve oturtmaktır. Disiplininiz, iletişiminiz, dayanışma ve benzeri insani yönlerinizle, sadece düşünsel değil pratik olarak da örnek ve çekici olmakla sorun çözülebilecektir. Katı disiplin ve kurallar da tek başına asla çözücü olamayacaktır.

Yeni ilişkilere karşı tutum: Siyasal düşüncesi ne olursa olsun açık alanda sizinle ilişkiye geçen yeni kişiler karşısında kurumsal bir işleyiş görüp ona göre muhatap arayacaklardır. İç sorunlarınız onu ilgilendirmez. Büronuza geldiğinde muhatap arama ve bekleme durumuna girmez, oradaki

ilişkilerden, yaşam biçiminden, panolarınızdan, temizliğinizden, sıcaklığınızdan sonuçlar çıkarmaya başlar. Ortam kendisine güven verdiği ve sıcak geldiği oranda ilişkisini sürdürür. Bir anlamda bir yerde pratik teorinin önüne geçmiştir. Bu gerçek hem maddi donanımın yeterliliğini hem de ilişkilerin kurumsallaşmasını zorunlu kılar.

Kadro seçiminde kriterler: Devrimci bir faaliyet içerisinde görevlerin sürekli olamayacağı açıktır. Ancak açık alanda kadroların sürekli değişimi mutlaka önüne geçilmesi gereken bir durumdur. Çünkü belirttiğimiz özellikleri nedeni ile en yetkin kadrolarla faaliyet yürütüyor olsanız bile, bu kadroların belli bir deneyim kazandıktan sonra çalışmadan çekilmesi güç ve enerji kaybına yol açtığı gibi dışarıya karşı olumsuzluklar da taşımaktadır. Açık alan kadroları devrimci demokrat alanda birey olarak da tanınmak ve ilişkiler içerisinde olmak zorundadır. Bu istenmese de pratikte mutlaka böyle gerçekleşiyor. Dışarıdan kişiler sizin kadronuzu gördüğünde doğrudan bir aktarım içine girebilmekte, güven duymaktadır. Yine bir kadronun yürüttüğü ilişkiler ve burada yaşanan sorunlar bir sonraki kadro geldiğinde bilinememekte ya da tam anlaşılamamaktadır. Kadrolar belli süre içinde alanlarında yetkinleştiğinde verim ve üretim artmakta, yeni bir kadrolaşma dışarıdan bakışta siyasal ve kadrosal bir erozyon olarak da kabul edilmektedir. Aktarılacak kadroların işe yatkınlığı, kişisel özellikleri ile en verimli alanda çalılştırılmaları aranan özellikleridir. Profesyonal çalışma bunu gerektirir.

Ayrıca yasal alandaki faaliyet demokratik kazanımlar açısından temel araçlardandır. Bu açıdan sürekli ve ısrarlı bir çalışma gerektiği açıktır. İşte bu sürekli ve ısrarlı çalışmayı sürekli değişen insanlarla yapmak çok güçtür. Olayın kadroların birikim ve yeteneğinden öte bir yanı vardır. Örneğin çalışanlarınızın burjuva demokratik alanda gazetecilik faaliyeti yürüten insanlar olarak tanınması ve bunun gerçekten gösterilebilmesi önemlidir. Bunun dışında çalışanlarınıza yönelik saldırılara karşı etkin ve ısrarlı hukuki başvuruları sonuç alıcı tarzda takip etmeniz gerekir. Eğer işkence ya da haksız gözaltı için ya da başka bir sebeple elinizde kanıtlarla başvuru yapıp onun akibetini takip edemiyorsanız bir sonraki olayda etkiniz zayıflamaktadır. Bu sebeple sonuç alınması muhtemel bir çok olayda Avrupa İnsan Hakları Komisyonu başvurusu yapılamamış ya da sonuç alınamamıştır. Birçok işkence vakasında akibetini bu sebeple takip edemeyeceğimiz için başvuru bir noktada bırakılmıştır. Yine yazı işleri müdürü arkadaşların "düşünce ve ifade özgürlüğü"nün simgesi olmaları nedeni ile sıradan gazete çalışanının dışında etkinlik içerisinde olması ve mümkünse en son noktaya kadar kalıcı olması aynı soruna örnek gösterilebilir.

Bu yazıda çok genel çizgileriyle sözü edilen ölçülerde yeterli titizlik gösterilmemesi halinde yaşanan sorunların geniş maddi ve manevi yıkıcılığı görülecektir. Geçmişten beri asıl kadrolar nezdinde ortaya çıkan durumlar diğer insanları manevi olarak tahribata uğratmış, çalışmayı her defasında olumsuz etkilemiştir. Yıllarca çalışıp bir çırpıda ve kabaca işleri ortada bırakma gibi bir durum asla yaşanmamalıdır.

Açık alan açısından hep eksik giden bir yön de çalışmadan çekilen kişilerin asgari demokratik bir faaliyet içerisinde olmaması, bunun sağlanamamasıdır. Bunun en önemli etkeni klasik ve standart bir kadro ya da taraftar tiplemesinin ötesindeki kişilere bakıştaki sakatlıktır. İnsanlar elbette mutlaka devrimci kalmak zorunda değillerdir. Ama eğer bir kişi böyle bir faaliyeti bıraktıktan sonra asgari demokrat kimliği koruyamıyorsa, burada durup düşünmek gerekir. Devrimci bir siyasal hareket tüm işleri kendisi yapmak durumunda değildir. Demokratik haklar mücadelesinde yönlendirici, etkileyici, teşvik edici bir etkiye sahip olabiliyor ise, bu da çok önemli bir başarıdır. Bu anlamda kendi içinden gelen insanları dışında ama yakınında tutabilmeyi, o esnekliği ve yeteneği gösterebilmeyi başarabilmelidir. Demokratik alanda birçok işler yapabilecek çokça arkadaşımız kendilerinden beklenen standart dışında desteklenmediği için boş bir yaşam içine girmektedirler. Şüphesiz bunda kişilerin ideolojik yıkımın etkisi ile savrulmaları temel etkendir, ama bu insanların bir kısmının belirttiğim şekilde faydalı tutulması mümkündür. Bu daha çok çalışmanın içindeyken edinilen bir kültür gibi karşımıza çıkıyor ki, yanlıştır.

A. ZİYA/Kasım '97

Devrimci açık alan çalışması üzerine-1

Devrimci perspektif, sorunlar ve sorumluluklar

Devrimci legalite ile legalizm arasındaki fark ideolojik ve ilkesel bir içerik taşır. İhtilalci proletarya açısından legalite, legal imkanların devrimci amaçlar çerçevesinde istismar edilmesidir. Bu yasal boşluklardan yararlanarak sınırlı yasal imkanları kullanmak olarak anlaşılamaz. Onu da kapsamakla birlikte, esas olarak düzenin yasal sınırlarını düzenin kendisiyle birlikte meşru görmeyen, bu temel üzerinde legalitesini devrimci eyleminin gücüyle yaratan ve her türlü açık imkanı devrimci istismar konusu yapmayı hedefleyen bir çerçeveyi anlatır. Bu, proletaryanın devrimci eyleminin stratejik hedefi olan siyasal iktidar ufkuyla sıkı sıkıya bağlı olan ideolojik bakış ve ilkesel tutumu gösterir.

Legalizm ise düzeni meşru görmeyi, düzenin yasa ve kurumlarının elverdiği bir çerçevede davranmayı ve yasal sınırlar alanına teslimiyeti anlatır. Bu elbette düzenin ve yasalarının meşru olduğunun açık ilanı üzerinden kendini ifade etmez. Devrimci legalite ile legalizm arasındaki farkı anlayabilmek için, eylemin siyasal mahiyeti ve muhtevasına bakmak gerekir. İdeolojik ve ilkesel tutumun anlaşılabilmesinin denek taşı, eyleme yön veren ideolojik-siyasal perspektifler ile bu temelde şekillenen eylemin mahiyeti ve muhtevasıdır.

İllegal parti ve legal çalışma

Parti örgütü ve parti faaliyeti organik bir bütündür. Bu illegal örgüt ve legal çalışma ilişkisi açısından da böyledir. Biri diğerinin karşısına çıkarılamayacağı gibi, aradaki organik ilişki de gözardı edilemez.

Proletarya partisinin illegalitesi, ideolojik-programatik açıdan olduğu kadar örgütlenme ve siyasal eyleminin stratejik hedefi açısından da düzendışılığı ifade eder.

İllegalite ve legalite birbirini dışlayan değil, ilki ilkesel ve stratejik, ikincisi taktik olmak üzere birbirini bütünleyen olgulardır. Kuşkusuz ki, taktiksel olan her zaman ilkesel ve stratejik olana tabidir. Devrimci açıdan siyasi taktik daima siyasal stratejiye hizmet eder.

İllegal temeli olmayan legalite düzenin denetiminden kurtulamaz ve düzen yasalarının çizdiği sınırların dışına çıkma gücü gösteremez. İllegal temele dayalı legal devrimci çalışma, salt teorik bir fomülasyonu değil, aynı zamanda pratik uygulama alanına ilişkin bir tutumu tanımlar. Devrimci teorik perspektifin gereklerini pratikte gözetmemek, perspektifin devrimci özünü boşa çıkaracağı gibi, pratikte düzenin eklentisine dönüşmenin de zeminini döşer. Aydın oportünizminin politik tutumu ve konumu budur. İllegal temelden yoksun bir legalite, düzenin denetimine açık olan, onun koyduğu kurallar içerisinde sürüklenen ve tersi iddia edilirse edilse de, ufkunu yasal-parlamenter mücadeleyle sınırlayan bir örgütlenme demektir. Bu ise, proletaryayı burjuvazinin yararına silahsızlandırmak, proletaryayı sınıf savaşımını devrimci araçlarla yürütmekten alıkoymak anlamına gelir.

Öte yandan legaliteyi gerektiği gibi kullanmamak ve salt illegal-gizli örgüte dayalı bir siyasal faaliyeti yürütmek de kaçınılmaz olarak gizli örgütün yeraltında boğulmasına yolaçar. Böyle bir tutum bir çizgi ve anlayışa dönüştüğü oranda legalizm gibi tasfiyeci bir rol oynar. Devrimci proletaryanın ideolojik-siyasal perspektifi, ilkesel tutumu ve siyasal konumlanışı ile pratik siyasal çalışması, özü aynı olan tasfiyeciliğin bu iki türünün kesin bir tarzda yadsınmasını içerir.

Açık siyasal çalışma ya da daha doğu bir ifadeyle legalitenin devrimci istismarı, parti faaliyetinin geliştirilerek güçlendirilmesi, yığınlar üzerindeki etkisinin artırılması ve partinin devrimci önderlik görevini yerine

getirmesini kolaylaştırıcı bir mahiyet taşır. Bu nedenle açık çalışma yeraltı örgütüne daha geniş etkinlik alanları yaratmayı, ona yeni nefes boruları açmayı, illegal örgütü ve bu temeldeki çalışmayı her bakımdan beslemeyi ve güçlendirmeyi özel bir tarzda gözetmek durumundadır. Dolayısıyla, parti faaliyetinde yeraltı çalışması ile açık siyasal mevzilere dayalı çalışmanın uyumunun titizlikle gözetilmesi gerekir.

Parti faaliyetini geliştirip güçlendirmeyen, aradaki zorunlu uyumu gözetmeyen ve yeraltı çalışmasının organik bir parçası olmayan sözümona devrimci bir açık alan çalışması, niyetler ne olursa olsun, giderek kendi içinde amaçlaşan bir çalışmaya dönüşür. Böyle bir gelişme ise, bu alandaki çalışmayı kaçınılmaz bir biçimde bozarak işlevinden uzaklaştıran bir mahiyete büründürür. Kitle hareketinin barışçıl geliştiği ve yığınların yeraltına karşı belli bir güvensizlik ve temkinlilikle yaklaştığı dönemlerde belli bir gelişme gösterse bile, bu giderek kendi içinde legalize olan ve legal parti biçimine bürünen bir mahiyet kazanır.

Bir başka temel yanlışlık ise, legal imkanların kullanılmasının yayın faaliyetine endekslenmesidir. Ya da legalitenin devrimci istismarının salt bu alandaki girişimlerle sınırlandırılmasıdır. Oysa yayın faaliyeti legal imkanların kullanıldığı alanlardan sadece biridir. Yayın faaliyeti ile devrimci açık alan çalışması arasındaki ilişkinin doğru kurulamaması, çalışmanın darlaşmasına yolaçar. Kitle içindeki her türlü dayanak noktaları legalitenin devrimci istismarının uygun zeminleridir. Profesyonel esaslara dayalı bir parti faaliyeti tüm bunlardan yararlanmayı gerektirir.

Yayın faaliyeti ve açık alan çalışması

Legalitenin ve legal imkanların kullanılmasının en temel alanlarından biri elbette politik yayın tarafından kolaylaştırılan ve beslenen açık alan çalışmasıdır.

Hareketimiz perspektif planında açık siyasal çalışmanın örgütlenmesi ve bu çerçevede legal imkanların kullanılmasına doğru bir ilkesel ve ideolojik kavrayışla yaklaştı bugüne kadar. Fakat böyle bir çalışmayı pratikte başarıyla örgütleyebilmek bir perspektif sorunu olduğu kadar, bir alışkanlık, deneyim ve en önemlisi de buna uygun yetişmiş güçler sorunuydu.

Komünist hareket ilk ortaya çıktığı dönemlerde yeni olmanın önemli güçlükleri ve olanaksızlıkları içindeydi. Bu nedenle de, illegal örgütlenme ile çalışmayı, doğru bir biçimde ele alınan legal bir çalışma ile birleştirmenin pratik alanında, kendi örnek tutumunu ortaya koymakta, bunu pratik çalışma içinde göstermekte nispeten gecikti.

Bu hem bilinçli bir tercihin ürünü ve hem de bir zorunluluktu. Daha açık bir ifadeyle, zorunluluklar temeli üzerinde bilinçli bir tercihti. Bilinçli bir tutumun ürünüydü, zira başlangıçta illegal temel üzerinde yeni bir örgütsel oluşumun ilk taşlarını döşemek zorundaydı. İllegal araç ve yöntemleri kullanmada belli bir mesafe almak ve deneyim biriktirmek durumundaydı. Bunun henüz başarılmadığı bir sırada özellikle yayın faaliyeti üzerinden gündeme gelecek bir legal çalışma, örgütsel şekillenmeyi kaçınılmaz olarak zaafa uğratır, tehlikeye sokardı. Bunun açık bilinciyle davranan komünist hareket, illegal örgütsel temelde belli bir birikim yaratıp güvence sağlar sağlamaz, legal imkanları gitgide daha etkin bir biçimde kullanmaya başladı.

Sonuç yeterince açıktır. Komünist hareket, illegal faaliyet ile legal çalışmayı doğru ve başarılı bir biçimde birleştirdi. Geleneksel hareketin bu alandaki geçmiş başarısız pratiğininin derslerini doğru bir biçimde değerlendirdi. Kendi özgün sürecininin deneyimlerini her aşamada titizlikle gözetti. Ve ideolojik çizgi ve ilkesel tutumuna hizmet eden bu taktiksel alana ilişkin kendi tarzını yarattı.

Elbetteki tüm bunlar bu alanda ciddi yetersizliklerimizin olmadığı anlamına gelmiyor. İdeolojik-siyasal perspektif planında yaratılan açıklığın politika pratiğimizde tüm sonuçlarını ürettiğini söylememiz olanaklı değil. Bu sorunu irdelemek, bu alandaki çalışmamızın önceliklerine açıklık getirmek durumundayız.

Politik yayın ve açık çalışma

Bu alanda bugüne kadar sürdürdüğümüz çalışma daha çok yayın faaliyeti ekseninde gelişen, pratik çalışmayla belli ölçülerde

desteklenen ve çok büyük ölçüde siyasal perspektiflerimizin genel esasları çerçevesinde genel bir siyasal faaliyet sınırlarında kaldı. Ya da bu sınırı ancak belli ölçülerde ve belli örnekler şahsında aşabildi. Bugüne kadar daha çok ideolojik-siyasal perspektiflerimize uygun bir biçimde çalışmanın doğru esaslar üzerinde geliştirilmesine işaret ediyor, zaaf ve yetersizliklerini bu temel üzerinde eleştiriyorduk. Oysa gelinen aşamada bu alandaki faaliyetin doğru düzenlenmesi bir ihtiyaç değil, acil müdahale gerektiren bir zorunluluktur.

Öncelikle, bu alandaki güç ve deneyim birikimimiz bizi bir sıçrama aşamasına getirmiş bulunmaktadır. Bu sıçramanın gerçekleşmemesi, bir olanağı değerlendirememekten çok, ilerleyemeyenin gerileyeceği gerçeği çerçevesinde açık dağılma riski taşıyan bir sürece girmek demektir. İkincisi; parti faaliyetini geliştirip güçlendirilmesi ve partimizin önderlik sorumluluğunu hakkıyla yerine getirebilmesi için kesin bir gerekliliktir.

Bu nedenle, bugünkü açık alan çalışmasının sorunlarına olağan dönemlerin değil, özel bir evrenin sorunları olarak bakmak durumundayız. Mevcut duruma özel bir çubuk bükmemizin gerisindeki en temel neden bu iki olgusal gerçektir. Fakat, bu aynı durumla bağlantılı bir başka önemli husus da, bu alanda önderlik anlayışımıza, işleyişimize, örgüt kültürümüze, devrimci yaşam tarzımıza, siyasal ahlak ve değerlerimize yabancı, küçük-burjuva sosyal köken ve konumdan beslenen öğelerin ortamımızı zedeliyor olmasıdır. Bu, zaaflar ve sorunlar yumağını habire büyüten, merkezkaç eğilimleri besleyen bir potansiyel tehlike demektir.

Yayın faaliyeti ve açık çalışmanın ayrıştırılması

Açık siyasal çalışma politik yayına endekslenmiş bir faaliyet değildir. Yayın çalışması ile açık siyasal çalışma birbirinden tümüyle farklı iki şeydir. Devrimci politik yayın faaliyeti yalnızca açık alan çalışmasını besleyen ve kolaylaştıran bir araçtır. Açık siyasal çalışmasının yayın adı üzerinden gerçekleşmesi yalnızca bu çalışmaya sağladığı olanaklardan dolaydır. Bu olanaklar ise tümüyle pratik, teknik/biçime ilişkindir. Açık alan çalışması tabiatı gereği bu çerçevede kullanılabilecek olanaklardan (mekan, isim. vb) en iyi bir biçimde yararlanmak durumundadır. Bunun ötesinde bu yayın herhangi bir örgüt birimimizi ne kadar ilgilendiriyorsa açık alan çalışmasını da ancak o ölçüde ilgilendirmektedir. Dolayısıyla yayın organı etrafında şekillenen bir açık çalışma son derece çarpık bir bakışın ifadesidir.

Zira sözkonusu yayın açık alan güçlerinin çıkardığı değil bir bütün olarak hareketimizin yayınıdır. Hareketimizin temel perspektiflerini, görüşlerini, taktik çizgisini yansıtan merkezi bir yayın organıdır. Nasıl ki hareketin diğer alanlarındaki güçler bu yayını kendi katkıları ile sürekli bir biçimde beslemek durumunda iseler, aynı şekilde, açık çalışma içinde yeralan güçler de esas olarak kendilerini ilgilendiren, dolaysız olarak ulaşabildikleri alanlar, olaylar ve gelişmeler üzerinden yayın faaliyetini beslemek zorundadırlar.

Kısacası, açık alan çalışmasında yayının açık kitle çalışmasının sağladığı her türlü olanak ve mevziyi kullanmak çerçevesinde bir işlevi vardır. Şöyle de söylenebilir. Açık siyasal çalışmayı kolaylaştıran olanaklardan sadece bir tanesidir.

Hareketimiz başından itibaren bu konuda açık bir perspektife sahip oldu. Ancak buna bugüne dek yeterli düzeyde uygulama gücü kazandıramadığımız açıktır. Bu alandaki çarpık bakışlara sürekli müdahale ettik. Ancak bu müdahale kısmi sonuçlar doğurmaktan öte sonuçlara henüz varabilmiş değil. Zira komünist açık alan çalışması temelde bir perspektif sorunu olmakla birlikte, aynı zamanda, bu perspektifi pratikte ete-kemiği büründürecek buna uygun yetişmiş kadro sorunudur. Bu aynı soruna bağlantılı olarak kadro gücünde süreklilik, deneyimi en ileri düzeyde gözetmeyi, geleneksel alışkanlıkları ya da yönelişimizi zaafa uğratacak davranış ve tutumları kırmayı, bu alanda kendi tarzımızın gerektirdiği alışkanlıkları geliştirme ve güçlendirmeyi gerektirir. Tüm bunları güvenceleyecek olan ise, ideolojik çizgimizin doğasına uygun bir sınıfsal yöneliş ve bu temel üzerinde bir siyasal etkinlik geliştirmek ve buna istikrar

kazandırmak sorunudur. Kendine uygun güç şekillenmesi ancak bu temel üzerinde yaratılabilir. Tüm bunlar birarada olmaksızın, devrimci perspektif kendi başına çaresiz kalır.

Yayın eksenine endekslenmiş bir açık çalışma kısır ve verimsizdir. Böyle bir çalışma, giderek devrimci yayını da asıl işlevinden uzaklaştıran, kendi içinde amaçlaştıran bir gazetecilik faaliyetine dönüşür. Yayın çerçevesinde şekillenerek dar bir alan sıkışan, böylece yayına katkısını da amacından uzaklaştıran bir çalışma anlayışı ve pratiği ise ideolojik bakımdan bozulmaya, siyasal bakımdan görevlerine yabancılaşmaya yolaçar. Komünist açık alan faaliyeti içinde konumlanan güçlerimiz bir yayın organının muhabirleri değil, yayın da dahil açık kitle çalışmasının sunduğu her türlü olanak ve mevziden yararlanmayı başaran etkin bir siyasal çalışmanın unsurlarıdırlar.

Yayın faaliyetine kendi cephelerinden başarılı bir katkı ancak bu sayede mümkün olabilir. Ancak devrimci amaçlara ve devrimci pratiğe endekslenmiş bir yayın faaliyeti canlı ve üretken olabilir. Bu, toplumsal-siyasal süreçlerle, sınıf ve kitle hareketinin somut seyri ve sorunlarıyla dolayısız bağlantı demektir. Kendi içinde ideal metinlerden oluşan bir yayın faaliyeti değil, yaşamın gerçek seyrini ve sorunlarını ortaya koyan bir içerik demektir. Bir partinin bu alanda rolünü başarıyla oynayabilmesi, yayın faaliyetinin bu içerikteki başarısına sıkı sıkıya bağlıdır. Bu bağı sağlayan ise sınıf-kitle hareketi ile yayın faaliyeti arasındaki köprüdür. Bu köprü, devrimci örgütsel organizasyona dayalı pratik siyasal çalışmanın kendisidir. Kendi içinde amaçlaştırılmış bir yayın faaliyeti, siyasal süreçlere yabancılaşmış küçük-burjuva darkafalılığı ve umutsuzluğu ile aydın elitizminin platformudur.

Böyle bir zaafa düşmemek öncelikle ideolojik-siyasal perspektif sorunudur. Fakat bu kesin bir güvence değildir. Asıl önemli olan, pratiğin buna uygun örgütlenebilmesidir. Yayın alanı ile açık siyasal çalışmanın ayrıştırılmasıdır. Bu komünist açık alan çalışmasının halihazırdaki en önemli sorunlarından biridir ve uzun bir dönemdir müdahalenin konusudur.

Açık alan çalışması ile yayın faaliyetinin kesin bir biçimde birbirinden ayrıştırılması, birbirinden bağımsız, kendi içinde özerk alanlar olarak örgütlenmesi gerekiyor. Açık siyasal siyasal çalışmanın planlama, organizasyon, uygulama vb. alanları politik yayının mekanlarından tümüyle bağımsızdır. Yayın katkıları yayının merkezi mekanları üzerinden değil, çalışma alanları üzerinden yapılmalıdır. Bölgelerden yapılan katkılar merkezi planlama ve görev dağılımının bir sonucu olarak değil, bizzat bölge çalışmalarını kolaylaştıracak, bölgedeki siyasal faaliyeti güçlendirecek ve bölgedeki sınıf hareketinin sorunlarını işleyecek esaslar üzerinden örgütlenmelidir. Yayın faaliyetinin merkezi planlaması, bölge faaliyetlerini zaafa uğratmayacak tarzda ve daha özel bir organizasyon olarak ele alınmalıdır.

Yayın faaliyetine endekslenen açık çalışma kısırlaşıp daralmakla kalmaz, çalışmanın tümüyle düşmanın gözlemi ve denetimi altına girmesine yol açar. Böyle bir çalışmayla, açık faaliyetin devrimci yeraltı çalışmasına tabi hale getirilmesi, aradaki zorunlu uyumun kurulması sağlanamaz. Verimli bir tarzda kendini üretmesi güvencelenemez. Legalizm giderek kaçınılmaz bir tehlike olarak kendini dayatır.

Kollektiflere dayalı etkin ve inisiyatifli bir çalışma

Yayın faaliyeti ile komünist açık alan çalışmasının ayrıştırılması, farklı işlevlerin içiçe geçişininin engellenmesi etkin ve inisiyatifli bir siyasal çalışmanın örgütlenmesi için gereklidir. Bu ise, siyasal faaliyetin sınıf eksenine oturtulması, alanın tanımlı hale getirilmesi, bu temel üzerinde politikaların somutlanması ve hedefleri açıklıkla saptanmış bir siyasal faaliyetin örgütlenmesi gerektiği anlamına gelir. Böyle bir siyasal çalışma kişilerin güdümüyle değil, kollektiflerin işlevsel ve etkin hale getirilmesiyle başarılabilir. Bu örgüt basınımızda defalarca üzerinde durulan verimli bir organ çalışmasından başka bir şey değildir. Bu nedenle sorunun bu yanına bir kez daha değinmek gereksizdir. İlgili yazıların mutlaka kollektiflerde iç eğitim konusu yapılmalıdır.

İç eğitim konuları olarak önerdiğimizin yazıların içeriğini doğru kavramak, fakat pratik

uygulanmasına ilişkin olarak açık devrimci çalışmanın gerektirdiği esnek biçimleri kazandırmak bir devrimci yaratıcılık sorunudur. Bu biçime ilişkin farklılık, sanılabileceği gibi tali değil, son derece önemli bir sorundur. Bu alandaki mekanik yaklaşım, açık çalışmayı yeraltı çalışmasının bir tür taklitine dönüştürür, bu nedenle çalışma giderek kısırlaşıp verimsizleşir. Oysa, bu kollektiflerin her türlü esnek biçimden yararlanması, legalitenin sunduğu tüm imkanları ustalıkla kullanabilmesi kollektifin ve sürdürdüğü siyasal faaliyetin gelişip serpilmesinin zorunlu bir önkoşuludur.

Açık devrimci çalışmanın pratik örgütleyicisi ve yürütücüsü olarak tanımladığımız bu kollektiflerin bileşimleri ve iç ilişkilerinin düzenlenmesi ayrı bir dikkat gerektirir. Kollektifler mümkün mertebe geniş tutulabilmeli, çalışmaya az çok uyum sağlayan işçi ve işçi önderlerinin katılımı özel bir tarzda gözetilmelidir. Bu kollektiflerde farklı yetenekleri olan, farklı düzeylerde bir kapasiteye sahip devrimcilerin yeralması son derece doğaldır. Önemli olan tüm bu farklılıkları bir zenginlik olarak kaynaştırmayı başarabilmektir. Kollektifler herkesin herşeyi yapabileceği bir oluşum olarak düşünülemez. Devrimci çalışmada sorunun kritik noktası, varolan eşitsizlik ve farklılıkların gözetilerek her bir yetenek ve kapasitenin ihtiyaçlar ve çalışmanın gerektirdiği fonksiyonlar temelinde harekete geçirilmesini başarabilmektir. Kollektifin bileşeni olur, iyi propagandacıdır ve öncelikle bu yetenekleri gözetilerek görev verilir. Ama kollektifin bileşeni olur, kitle örgütleriyle iyi diyalog kurar, fabrika içinde iyi çalışma yürütür, kitle eylemlerinde iyi organizasyon yapar ya da çalışmanın gerektirdiği başka bir dizi ihtiyacı karşılar, vb.

Kollektiflerin iyi işlemesi etkili bir iç önderliği de gerektirir. Bu etkili iç önderlik biçimsel yetkilere değil, teorik-ideolojik kapasiteye, siyasal deneyime ve örnek devrimci kişiliğe dayanan bir önderlik olabilmelidir. Bu iç önderliğin giderek kollektife yayılması, kollektifi güden değil, geliştiren, güçlendiren, yetkinleştiren ve inisiyatifi geliştiren bir kaygıya dayanması devrimci hassasiyetle ele alınması gereken bir husustur. Soruna bu açıdan bakıldığında, bugünkü açık alan çalışmamızın ciddi sorun ve zaaflarla malül olduğu tartışmasız bir gerçektir. Belli mekanlara kilitlenen ve kişilerin yönlendiriciliğine endekslenen bir çalışmanın kollektifleri geliştirmesini, bu kollektiflere bir kimlik kazandırılmasını, yeteneklerin açığa çıkartılarak geliştirilmesini ve varolan potansiyeli kapasiteye dönüştürmesini beklemek mümkün değildir.

Kollektifler kendi çalışma alanlarının sorumlu birimleridir. Toplantı, görüşme, organizasyon ve her türlü hazırlık doğal olarak çalışma alanları üzerinden yapılmak durumundadır. Büro-yayın ekseninde şekillenen bir çalışma tarzı ve düzeni örgütsel bürokratizmi doğuran zeminlerden biridir. Böyle bir tarz, kitle hareketinin nabzını tutmayı, sınıf kitleleriyle kaynaşmayı, yığınların duyarlılık alanlarını ölçmeyi dizginleyici bir rol oynar. Giderek sınıf hareketine yabancılaşmayı besler. Bu, büro görevi üstlenmek zorunda kalan güçlerimizin de iyi bir planlamayla pratik süreçlere girebilmelerinin gerekliliğine işaret eder. Fakat asıl vurgulamaya çalıştığımız nokta şudur: Kollektifin toplantıları, eğitimi, yönlendirilmesi, denetimi vb. doğrudan çalışma alanları üzerinden yapılmalıdır. Sözgelimi, x fabrikasındaki ya da x-y-z birimlerindeki işçilerle yapılacak toplantı, tartışma, seminer vb. için mekan sorunu öncelikle kitle örgütleri, sendika, lokal ve dernekler, vb. üzerinden çözülebilmelidir. Daha özel ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için çalışma birimi kadar yerleşim alanı ve mekanı da bir olanakdır. Etki alanımıza çekilen ya da harekete geçirilen tüm güçlerle bürolara dayalı ilişki tarzı terk edilmelidir. Bürolar daha çok yayın dağıtımı ve satışının organizasyonu, zorunlu hallerde kollektiflerin enformasyon merkezi ve çeşitli işletmelerdeki işçi kümelerinin belli vesilelerle dönem dönem çekileceği mekanlar olarak işlev görebilir ancak. Bugünkü çalışma tarzı işçi yığınlarıyla içiçe geçişten, sosyal ve siyasal bir kaynaşma yaratmaktan, zaman israfını önlemekten uzaktır. Bir yıldır aynı çalışma alanında çalışan kollektif bileşenlerinin hala da bir düzine işçi ilişkisine sahip olamaması gerçekten zor anlaşılır bir durumdur. Perspektifin çarpık algılanmasına, yanlış bir çalışma tarzına,

zaman, enerji ve imkanların heba edilmesine ve en önemlisi de ciddi bir önderlik boşluğuna bundan daha sağlam bir gösterge bulunamaz. Açık çalışmanın imkanları ve önemli bir güç birikimi düşünüldüğünde, bu saptamamızın hiçbir abartılı yan taşımadığı kendiliğinden anlaşılır.

Öteki kollektiflerle ilişkiler içiçe geçen ve karma karışık hale gelen bir sistem üzerinden değil, meşru kanalların, aradaki organizasyon bağlantılarının sağladığı imkanlar üzerinden gerçekleştirilebilir. Bağımsız çalışma ve kollektif etkinlik üzerinden alanların birbirinden yalıtılması kesin bir gerekliliktir. Bu farklı alanlardaki sorunların, pratik gelişmelerin ve güçlerin içiçe geçimesinin önlenmesi demektir.

Siyasal faaliyetin ortaklaştırılması ve deneyimin merkezileştirilmesi ise ayrıca üzerinde durulması gereken hususlardır.

Kollektiflere dayalı siyasal çalışmanın ekseni, sosyal tabanı ve alanları

Devrimci siyasal çalışmanın etkisi ve gücü merkezi politikanın isabetliliği ve bunun yaratıcı bir tarzda yaşama geçirilmesinde yatar. Bu ne anlama geliyor? Bir politikanın merkezi olarak saptanması yetmez. Siyasal bir taktik olarak ne kadar isabetli olursa olsun, genel kaldığı ölçüde zayıf bir etki yaratır. O halde kollektiflerin en temel sorumluluklarından biri merkezi politikaları uygulamak üzere somut hale getirmeyi başarmaktır. Bir politikanın somut hale getirilmesi ise taşınacağı alanın somutluğunu iyi bilmeyi ve doğru kavramayı gerektirir. Başarılı bir siyasal girişim için bu gerekli bir önkoşuldur.

Kollektifler, merkezi siyasal politikayı kendi alanlarına taşımak ve ona uygulama gücü kazandırmakla yükümlüdürler dedik. Komünist açık alan çalışmasının değişik kollektiflerinin bunun ötesinde bir ortaklıkları yoktur. Farklı alanlardaki kollektiflerin ortak toplantılar üzerinden ortak bir faaliyet örgütlemeye girişmesi hem ilkelliğin ve amatörlüğün bir göstergesidir ve hem de faaliyetin genel sınırların dışına taşarak özgülleşmesini engelleyen bir faktördür. Bu tip bir çalışma tarzının gerisinde açık siyasal çalışmanın olanaklarını değerlendirme kaygısı değil, yukarıda değindiğimiz bürokratizmin kolaycı yaklaşımı yatmaktadır. Bu tarz ise komünist siyasal faaliyetin değil, dernekçi zihniyetin bir ürünüdür. Böyle bir çalışma anlayışının ve önderlik tarzının işlevsel olabilmesi mümkün değildir.

Komünist açık alan çalışmasının ve kollektiflerinin partinin toplam faaliyetiyle uyumlu ve eşgüdümlü bir siyasal faaliyet yürütmesinin zemini de yine merkezi politikaların alanlara taşınarak somutlanmasından geçer. Yeraltı örgütüne dayalı çalışmayla zorunlu uyumu gerçekleştirmek de bu temel üzerinde sağlanır. Bunun bir öteki yönü de elbette çalışma birimlerinin ortak hale getirilmesi ve bu birimlere özgü politikanın somutlanmasıdır. Sözgelimi A bölgesinin kollektifi ile bölgedeki yeraltı çalışmasının temel birimleri aynıdır; bunlar x-y-z fabrikalardır. Siz kollektiflerde bu fabrikalara dönük somut bir girişim içindeyseniz, bu aynı birimdeki yeraltı çalışmasıyla politikada ortaklaşmakta hiçbir güçlük çekmezsiniz. Nihayet çalışma birimlerinde içiçesinizdir. Bu alanlara ilişkin politikaların oluşturulmasına aracılık eden merkezi ya da mahalli yayınlar vardır. Yayınların siyasal çalışmanın bir aracı olmasının bir mantığı da budur.

Kollektifler çalıştıkları alan ve birimlere yönelik politikaların oluşum süreçlerinde, çalışmanın sorumluluğunu esas olarak örgüte havale eden edilgen ve beklemeci bir konumda olmamalıdırlar. Bu durumda yeraltı örgütününün yürüttüğü faaliyetin pasif bir yardımcısı olmaktan kurtulamazlar. Politikaların oluşum süreçleri de dahil alabildiğine etkin, inisiyatifli ve yaratıcı bir çalışma içinde olabilmelidirler. Fakat öte yandan, politikaların ortaklaştırılması, paralize edici bir uyumsuzluğun yaşanmaması için de azami özeni göstermekle yükümlüdürler. Böyle bir zaafiyetin yaşanmasının biricik güvencesi ise, örgütsel işlerliğin temel bir gereği olan ve üzerinde ayrıca duracağımızademi-merkeziyetçiliğe tam bir uygulama gücü kazandırmaktır.

Buraya kadar söylenenlerden kendiliğinden anlaşılacağı üzere, açık komünist çalışmanın esas alanı sınıf hareketidir. Bu basitçe yeraltı çalışmasının kolaylaştırılması ve etki gücünün

artırılması ihtiyacının bir ürünü değil, ideolojik perspektiflerimizin ve bu perspektiflerimizin sınıf mantığının zorunlu bir gereğidir. Kollektifler yeraltı çalışmasıyla uyumu ilişkisi içinde bilinçli, tasarlanmış, yöntemli ve hedefleri netlikle belirlenmiş bir siyasal sınıf çalışmasına zaman geçirmeksizin başlamak durumundadırlar.

İşçi ve emekçi semtlerinin yayın satışı ve dağıtımı ile kitle ilişkisinin geliştirilip güçlendirilmesinin alanları olarak ele alınması ihtiyacını ayrıca vurgulamayı ve buna ilişkin sorunlara girmeyi ise gerekli görmüyoruz. Bu alanlara dönük çalışmanın mevcut yetersizliklerinin giderilmesi, zaaf ve zayıflıkların sorgulanarak aşılması ve çalışmaya istim ve istikrar kazandırılması tümüyle pratiğe ilişkin bir sorundur.

Tüm kollektifler bu sorunları zaman geçirmeksizin masaya yatırmalı, durumu enine boyuna irdelemeli ve sorumluluklarını somutlamalıdırlar.

Yeni dönem, yeni düzey, yeni kimlik...

Üzerinde durduğumuz sorun komünist açık alan çalışmasının olağan zaaf ve zayıflıkları değil, yeni bir döneme geçişin, siyasal çalışmada yeni bir düzey yakalamanın, çalışmayı komünist parti faaliyeti kimliğiyle sürdürebilmenin sorun ve sorumluluklarıdır. Bugün alanda yaşanan sorunlar da bu yeni düzeye geçişin sancılarından bağımsız ele alınamaz. Karşılaşılabilecek bir direnç eski anlayış, alışkanlık ve tarzda ısrar etme ve oluşan statükoyu koruma dürtüsünden kaynaklanır. Partili tarza, partili düzeye, partili kimliğe sıçrayamamanın yol açtığı sıkıntıdır bu. Bunun anlaşılmayacak bir yanı yoktur. Bütün ciddi siyasal hareketlerin yaşamında bir dönemin kapandığı ve yeni bir dönemin başladığı kritik aşamalarda kimi güçler yeni düzeye ayak uydurmakta ciddi sıkıntılar çekerler. Bu sıkıntıları devrimci bir tarzda aşabilmenin biricik yolu, bilincini geliştirmek, bilgisini artırmak, kendine ve zaaflarına karşı acımasız olmak ve parti çizgisi ve parti örgütüne sımsıkı sarılmaktır. Bir devrimci bireyci eğilim ve alışkanlıklardan uzak durma kaygısıyla davranmak, kollektifin gücüne ve yardımına samimi bir tutumla sarılmak zorundadır. Aksi davranışlar niyetinden bağımsız olarak kişinin ayakbağına dönüşmesine yol açar. Bütün bir siyasal deneyim de göstermiştir ki, dinamik gelişme süreci içindeki bir örgütün önüne çıkarak onu ilerlemekten alıkoyma çabaları hüsranla sonuçlanmıştır. Kişiyi gerici bir öğeye dönüştürerek aşılıp geçilmesine yolaçmıştır. Bu, yaşamın katı bir gerçeğidir. Bir anlayış, alışkanlık, siyasal çizgi ve kültürümüze yabancı bir zihniyet ürünü statükodan sözediyoruz. Bir işlerlik, anlayış ve tarz kendi içinde oturduğu oranda tutuculaşıra. Bu tutuculaşma yenilenme çabasının en büyük düşmanı ve sıçramanın ayakbağıdır. Bu kişilerin niyetleriyle ilgili bir durum olarak değil, köklü bir zihniyete dönüşmüş bir anlayış ve bu anlayış içinde şekillenilen tarzın doğal bir sonucu olarak alışkanlıkların gücünde kendini gösterir. Alışkanlıkların gücünde her ısrar ise, giderek niyetleri de esir hale getirip kimlik ve kişilik bozulmasına yolaçar. Sürecin belli bir evresinin ürünü bu gelişme yeni sürece adım atmanın ve yeni bir düzeye yükselmenin önüne de ayakbağı olarak çıkar.

Fakat bu aynı sürecin bir başka dinamik öğesi daha vardır. Eski tarz, anlayış ve alışkanlıkların egemenliği koşullarında kendini yeterince ifade edemeyen ya da bu sürecin olumsuzluklarıyla henüz tanışmamış, dolayısıyla her bakımdan taze bir başlangıç yapma imkanlarına sahip öğeler, girilen yeni dönemin dinamik güçleri olarak öne çıkarlar. Biri geriye savrulmanın, öteki ileriye sıçramanın dinamik öğesi olan bu iki kutup arasındaki çatışına, yeni sürecin geleceğinde önemli bir rol oynar. Bütün ciddi siyasal akımların tarihine bakıldığında bunun hep böyle yaşandığı görülecektir.

Yüreklilikle belirtmek gerekir ki, bu alandaki güçlerimizin belli bir bölümü devrimci niyet ve kaygılarına rağmen, sözünü ettiğimiz geçmiş egemen tarzın ürünü olarak şekillenen yoldaşlardır ve bu nedenle yeni sürece uyumlarında sancı ve sıkıntı yaşanması doğaldır. Buna hazır olmak gerekiyor. Bu durumda sorunun devrimci çözümüne ilişkin taşınması gereken devrimci kaygılara yukarıda işaret etmiştik. Fakat daha özel dikkat

gerektiren hususlar da var. Öncelikle oluşturulacak devrimci iç atmosfer üzerinden, kendini samimi olarak aşma çabası gösteren, çizgi ve değerlere sadakatle sarılan yoldaşların kusur ve yetersizlikleri ne olursa olsun, böylelerine yoldaşça anlayış gösterilmeli, kardeşçe yardım esirgenmemelidir. Geşmiş süreçlerindeki zaafları ve boşlukları bir etiket değil, aşılması gereken hususlar olarak ele alınmadır. Yeni ve genç güçlerin deneyim yetersizliği bir veridir. Fakat bu devrimci girişkenliğin, ataklığın ve inisiyatifli bir çalışmanın önünde engel değildir. Bazı zaafların olabileceği, zorlanmaların yaşanabileceği, yer yer kırılına ve dökülmelerle karşılaşılabileceği bir ihtimaldir. Fakat bu atak davranmanın, yeniden ve yeniden girişimde bulunmanın önünde bir engel olarak görülmemelidir. İnisiyatifi köreltici tutumlara yol açmamalıdır. Hata yapmaktan korkulmamalıdır. Böyle bir korku atalete yol açar. Güçlerin dinamizmini frenler. Gelişip serpilmelerini engeller. Özgüvenlerini zedeler. Önemli olan, yaratacağı sonuçlar itibarıyla telafisi güç hatalardan kaçınmaktır. Hatalı davranışlarda ısrar göstermemektir. Hatanın farkına varıldığı ya da işaret edildiği anda derhal gidermeye girişmektir. Gerçek yaşamda başka türlüsü de mümkün olamaz.

Yukarıda da değindiğimiz gibi, bugüne kadarki açık alan çalışması ideolojik çizgimizin ve siyasal perspektiflerimizin genel doğrultusuna uygun olmakla birlikte, gelişmenin dinamik sürecine yeterli uyumu sağlayamadı. Büyük ölçüde yayma endeksli yürüdü ve ve genel siyasal faaliyet sınırlarını işin esasında aşamadı. Böylesi zaaf ve zayıflıklarla malül bir çalışma genel devrimci kimlikten sınıf devrimcisi kimliğe dönüşümü güçleştirdi, bunun kendisi niyetlerden bağımsız olarak kendine uygun bir insan tipi yarattı. Bu zemin ve tarza rağmen belli bir gelişme yaşanmış olmasının şaşırtıcı bir yanı yoktur. Çünkü bu gelişmenin ana ivmesi ideolojik çizgimizin gücü ile genel planda kalsa bile siyasal çalışmanın ilerletici özelliğidir. Bunu tamamlayan bir öteki faktör, güçlerin devrimci niyeti ve çabasıdır. Komünist hareketin ideolojik-siyasal perspektifleri ile sınıf yönelimine duyduğu inançtır. Komünist hareketin önderlik düzeyi üzerinden yakın bir ilgi göstermesi ve hareketin büyük olanaklar sunmasıdır. Tüm bunlar komünist açık alan çalışmasını geliştirip yetkinleştirerek partili faaliyet düzeyine çıkarılmasında önümüzdeki sürecin de dayanaklarıdır.

Siyasal çalışmanın bu tür açık mevzileri, siyasal bir hareketin kamuoyuna dönük vitrinleridir. Bu alanda dostun ve düşmanın gözü önünde açık siyasal kimliğiyle mücadele eden devrimcilerin sergilediği kapasite, pratik davranış, hareket tarzı, insanlara yaklaşımı, mücadele içindeki tutumu, taşıdığı ve yaydığı kültür kendi bireysel konumlarını aşan bir özellik gösterir. Her türlü üstünlük ve başarı dolaysız olarak mensubu olduğu hareket ve hareketin çizgisiyle ilişkilendirilir. Zaaf ve zayıflıkları bakımından da bu böyledir. Bu alandaki devrimcilerin sorumlulukları kendi bireysel konumlarını aşar derken anlatmak istediğimiz budur. Bu alanda çalışanların yaşamını da buna uygun düzenlemeleri devrimci iddia, sorumluluk ve kimliklerinin bir gereğidir.

Bu pratik olarak nasıl başarılacaktır? Komünist hareketin teorik birikimine dayanmak, bu birikimi içselleştirmek ve güçlü bir ideolojik kimliğe dönüştürmek!.. Sarsılmaz ve kararlı devrimciler olarak mücadelede yer tutmak!.. Proleter kitleler ve proleter kitle hareketiyle devrimci etkinliğe dayalı sıkı bağlar kurmak ve geliştirmek!.. Bu temel üzerinde sosyal kökeninden gelen ya da burjuva toplumundan edinilen zaaf ve zayıflıklarla acımasız bir mücadele içinde olmak!.. Yoldaşlarının bu tip zaaflarına karşı kardeşçe yardıma dayalı, ama aynı ölçüde de uzlaşmaz bir mücadele sürdürmek!.. Partiyi, parti çizgisini, parti değerlerini her türlü düşmanca girişim ve saldırılardan korumak!.. Parti örgütünün ruhunu ve heyecanını taşımak ve yaymak.. Devrimci sınıfa ve devrimci sınıfın öncü örgütü olan komünist sınıf partisine yaraşır bir yaşam tarzı içinde olmak ve proleter devrimci kültürü bir kimliğe dönüştürmek!.. Tek tek bireyler olarak değil, proletaryanın bilinçli azınlığının organik bir parçası olarak komünist partisinin ve işçi sınıfının devrimci davasının çıkarlarını her şeyin üzerinde tutmak! Tüm bunlar aynı zamanda iyi birer sınıf devrimcisi olmanın da gerekleridir.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Buluşma zamanı!..

Sermayenin işçi sınıfına dönük özelleştirme ve taşeronlaştırma saldırısı bütün hızıyla devam ediyor. Bu saldırının sonuçları derinden derine yaşanışken, yaşattığı sorunlar da ayrı bir önem taşıyor. Sorunu kavramak, bilince çıkartmak ve bunun gereklerine uygun bir pratiğin içine girmek gerekiyor.

Daha önce tartışılanlardan ziyade, yaşanılan sürecin işçi sınıfı açısından bu uygulamaların yarattığı sorunları lokal bir örneği üzerinden değerlendirip bir katkı sağlamaya çalışacağız.

Özelleştirme saldırısı, burjuvazinin bir takım kılıflar uydurarak; "devletin sırtında bir kambur", "enflasyonu körükleyen temel bir etken", "düşük verimlilik" vb. gibi, KİT'leri bir avuç düzenbaza yok pahasına peşkeş çekmek anlamına gelmektedir.

Bu saldırının bir başka boyutu ise mücadele edilerek kazanılmış iktisadi-sendikal ve demokratik hakların budanması, mücadelenin gücüyle ve bedel ödenerek kazanılmış sendikal örgütlenme mevzisinin etkisiz hale getirilmek istenmesidir.

Örneğin İskenderun Demir-Çelik Fabrikaları (İSDEMİR) Balkanlar ve Ortadoğu'da demir-çelik sektöründe en büyük kapasiteye sahip bir entegre tesistir. 70'li li yıllarda kurulan bu işletmede 20 bin civarında işçi çalışmaktaydı. Sovyet teknolojisiyle yapılan fabrikalar, demir-çelik, kok kömürü ve kok kömüründen elde edilen katran, benzol, gübre ve çimento ham maddesi olarak kullanılan curuf üretiyor.

İSDEMİR özelleştirme kapsamına alındıktan sonra, önce bakım ünitelerinde yapılan rutin işler taşerona verildi. Ardından, elektrik ve makina bakım işleri ile imalat ve montaj bölümleri taşerona verildi. Bunlar taşeronlaştırma saldırısının ilk ve önemli bir adımları oldu. Daha sonra yemekhaneler sosyal tesisler, park bahçe ve giderek işletmenin diğer bölümlerine doğru yaygınlaştırıldı. Yaklaşık 3 yıl içerisinde 5 bin civarında taşoron işçisi fabrikaya sokuldu. İşletmenin ihtiyaçları düşünülmeden yapılan bu yangından mal kaçırır gibi uygulama bir çok sorun yarattı.

İşletme işçisiyle taşeron işçilerinin dayanışmaya girmeleri gerekiyordu. Ama böyle olmadı. İşçileri birbirine düşürmeyi, karşı karşıya getirmeyi başardılar. Çünkü, toplam işçinin yarısı taşeronlaştırılan bölümlerdeydi. İşçilerin önemli bir bölümü deneyimsiz, bilgisiz ve bulunduğu şartların farkında olmayan insanlardı ve hemen tümüne yakını gerici düzen partilerinin etkisi altındaydı. Fabrika işçisi bilinçli olarak işin dışında tutularak gözlemcilik yaptırılıyorken, taşeron işçisi doğrudan işe sürülüyordu. Bu durum işletmede hızlı bir çöküşü de beraberinde getirdi. Tesis tamamen kaderine terk edildi. İş kazaları çoğaldı. Bakımı yapılmayan birimlerde yangınlar, patlamalar, çökmeler, çürümeler ortaya çıktı. Eski işçiler taşerona aktarılan işlerden dolayı korkaklaştı. Çünkü tam da bir can pazarı kurulmuştu; işlerinden atılabilirlerdi, emeklilikleri geciktirilebilirdi, vb.

Bu olumsuzlukların yanında, taşeron işçilerinin hemen tümü işletme bürokrasisinin tarikatçı ve ülkücü kesiminin aracılığıyla işe alınırken, sendika bürokratları da bu işe ortak oldular. Yani seçmece işçi alınıyordu. İşçi "vatansever, milliyetçi ve mukaddesatçı" olmalıydı ki bir tatsızlık olmasındı. İstenen buydu. Yok efendim sendikaymış, örgütlenmeymiş, ekonomik, sosyal ve demokratik haklarmış! Bu hesap sömürüyü azgınlaştırma hesabıydı. Örgütsüz, bilinçsiz, üretmekten başka bir şey düşünmeyen işçi istiyorlardı. "Ücretse, biz veririz sendika da neymiş. Başlangıçta asgari ücretin çok altında, asgari ücret 10-12 milyon olduğu zaman da 5-7-8 milyon civarında bir ücret veriliyordu taşeron işçilerine.

İşyerinde yetkili olan HAK-İŞ'e bağlı ÖZÇELİK-İŞ'in yönetimi, RP, DYP ve sosyal-demokrat denilen hainlerden ve döneklerden oluşuyor. Yani tam bir Milli Mutabakat Hükümeti gibi.

Özelleştirme kararlarının açıklandığı yıllar, göstermelik bazı tepkiler koyan "milli mutabakat" sendika yönetimi, daha sonra önce KARDEMİR'i alarak sanayici sendikası oluverdi. İlk işleri de işçilerin yaşamları

pahasına hak ettikleri "hak edişlerini" ve tasarruflarını işletme kapitaline katmak oldu. Ardından aynı sendika toplusözleşmeyi sıfır zamla sonuçlandırdı. Böylece işçiler burjuva basının dilinde "milyarder" oldular!

Sendika İSDEMİR'de kendine bağlı "adamları" aracılığıyla ihaleye girip pazardan pay alıyor.

Sendikalaşmak isteyen taşeron işçilerini geri çeviren sendika yönetimi, kendi üyesi bulunan işletmenin kadrolu işçilerini de, işten attırma, sürgün ettirme, kadro ilerlemesinde engel çıkartma gibi yollarla tehdit edip, muhalif işçileri de pasifleştirmiş durumda.

Bunlara rağmen taşeron işçileri birkaç ay önce, ücretlerinin ödenmediğini gerekçe gösterip topluca iş bıraktılar. Ücretlerin hemen ödenmesini, sendikalaşma hakkının engellenmemesini, bazı sosyal haklar ve ücretlerinin artırılmasını isteyerek eylem yaptılar. Bu durum çürümeye terk edilmiş çelik işçisini de bir parça silkeledi. Mücadele yükselecek! Tohumlar yeşeriyor!..

İşletme işçilerinin önemli bir kısmı bir iki yıl içerisinde emekli olacak. İşçcilerin hemen hepsi düzen partilerinin üyesi ya da taraftarı durumundadır. Ama bağlandıkları partilerin kendileri için ne gibi politikalar ürettiğini hepsi gördüler ve bir yol ayrımındalar: Ya geleceğimizi göz göre bu yalancı sahtekar sömürücülere bırakacağız. Ya da kendi geleceğimizi kendimiz kuracağız. Biz de diyoruz ki, geleceği kurmanın yolu kafamızı kumdan çıkartıp etrafımızda nelerin olduğuna bakmaktır öncelikle. Kaderimizi elimize almak için kolları sıvamaktır. Örgütlenmek ve mücadele etmektir. İşçilerin öncü partisi kuruluyor. Bu partinin çağrılarına kulak vermek, etrafında kenetlenmektir.

Örgütlenmek isteyenlerle örgütlemek isteyenlerin buluşma zamanıdır!

S. Orhan/İskenderin

Zindandaki bir yoldaşın mektubundan...

Sevgili dost,

(...) Burada herşey baş döndürücü bir hızla değişiyor. Öyle ki hızla değişen gündeme yetişemiyoruz. Sınıf hareketi bir durgunluğu yaşıyor. Lokal direnişler yaşanıyor ancak bunlar da yalnızlaşıyor ve sınıf dayanışması sağlanamadığı için eriyip gidiyor. Lokal direnişler genelde tekstil sektöründe yaşanıyor. Verili koşullarda buralardan çok kalıcı etkiler beklenemez. Buna rağmen, bu alanlara yoğunlaştırdığımız faaliyet önemli mesafe katettmiş görünüyor. Örneğin, Tekstil İşçileri Kurultayı çalışması, son dönemde verili sınıf hareketine müdahalenin önemli bir aracı haline geldi. Böylesi bir durgunluk döneminde halkçı hareketle ayrımları pratikte daha da belirginleştiriyor.

PYO'nı aksamalı da olsa takip ediyoruz. Herşeyden önce, bu içerikte bir yayını haftalık periyotta çıkarabilmek, dağıtabilmek önemli bir başarı. PYO'mızı burada - zindanda- da değişik siyasetlerden tutsaklar ilgiyle izliyor, olumlu eleştiriler alıyoruz. Genellikle hem aylık ya da onbeş günlük yayınlar haftalık çıkmaya başlayınca bir zayıflama yaşanıyor, örnekleri var. İçerik bozuluyor, şişirme yazılarla dolduruluyor. Dağıtım sorunu oluyor. PYO böyle bir sorunu yaşamadı, istikrarım, kalitesini ve zenginliğini korudu.

Program tartışmalarını izliyorum. Dikkatimi çeken şey, konuşma kayıtları banttan çözümlenip yayınlandığı halde, tartışmaların teorik derinliğidir. Bu,birikimin, sağlam bir perspektifin ve ideolojik gücün bir göstergesidir. Birileri oturup, temel sorunlar üzerine görüşlerimizi kısaca özetleyen bir broşür kaleme alıp, program sorununu "halledebilirlerdi" Ama tabi ki böyle kolaycı ve ciddiyetsiz bir yöntemi devrimci marksistler benimseyemezdi. Tarzımız yeni bir kültürün göstergesidir. (...)

Program tartışmaları bugüne değin üzerinde yeterince durulmayan konuları da bütünlüklü bir biçimde ele almak için bir fırsat olarak değerlendirilecektir. (Köylülük ve Tarım Sorunları gibi.) Tartışmalar kitap haline getirildiğinde, büyük bir ilgi ile karşılanacağını ve ciddi bir etki yaratacağını düşünüyorum. (...)

Şimdilik yazabileceklerim bunlar. Yoldaş sıcaklığıyla kucaklıyorum.

A.T.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

ve karşı-devrimci burjuvaziye, daha 20-21 Nisan'da onun programı ve taktiği, en yakın hedefi ve hedefe götürecek olan "temiz" araçları olarak tüm açıklığıyla ortaya çıkmış olan şeyi 4 Temmuz'dan sonra gerçekleştirme izni veren tarihsel olayların seyri budur.

Tarihsel bakış açısından hiçbir şey, 4 Temmuz vesilesiyle, Boşeviklerin kendi kendilerine yenilgi tattırmayı "becerdikleri", onların "maceracılığı"nın bu yenilgiye neden olduğu vs. üzerine darkafalı feryatlar (bu arada L. Martov da buna katılmaktadır) kadar içeriksiz, teorik olarak zavallı ve pratik olarak gülünç değildir. (Kitlelerin son derece haklı hoşnutsuzluğuna ve öfkesine "barışçıl ve örgütlü" bir karakter kazandırma girişiminde!!) yer almamak "gerekirdi" yönündeki bütün bu feryatlar, bütün bu düşünceler, eğer Boşeviklerden kaynaklanıyorsa ya dönekliktir, ya da küçük-burjuvalar için onların mutat korkaklığının ve şaşkınlığının alışılmış ifadeleridir. Gerçekte 3-4 Temmuz hareketi, 20-21 Nisan hareketinin ve sonraki sürecin sonuncu olmuştur-tıpkı yazın ilkbaharı izlemesi gibi bir kaçınılmazlıkla Kitlelerin yanında kalmak ve onların haklı eylemlerine mümkün olduğunca barışçıl ve örgütlü bir karekter kazandırmaya çalışmak, kenarda durmamak, kitlenin son adamına dek örgütlü olmadığı ve hareketin içinde taşkınlıklara rastlandığı gibi kılı kırk yaran nedenlerle (sanki 20-21 Nisan'da taşkınlıklar olmamış gibi!, sanki tarihte taşkınlığın olmadığı tek bir ciddi kitle hareketi görülmüş gibi!) Pilatus gibi bendini temize çıkarmamak proletarya partisinin kesin göreviydi.

Ve 4 Temmuz'un ardından Boşeviklerin yenilgisi, daha önceki olayların tüm seyrinin sonucudur, çünkü tam da küçük-burjuva kitle ve önderleri, Sosyal-Devrimciler ve Meşevikler, 20-21 Nisan'da henüz saldırıyla ellerini kollarını bağlamış değillerdi, burjuvaziyle yaptığı işler dolayısıyla henüz bir "koalisyon hükümeti"ne bulaşmış değillerdi, 4 Temmuz'a kadar ise artık öylesine bağlanmış ve bulaşmışlardı ki, karşı-devrimci Kadetlerle (misillemelerde, iftiralarda, cellatlıkta) işbirliğine hazırız demek zorunda kaldılar. Sosyal-Devrimciler ve Menşevikler bu yüzden 4 Temmuz'da kesin olarak karşı-devrimin bok çukuruna düştüler, çünkü daha Mayıs ve Haziran'da, gerek koalisyon hükümetine katılmalarıyla gerekse de saldırı politikasını onaylamalarıyla bu çukura doğru sebatla yol alıyorlardı.

Görünürde konumuzdan biraz saptık, "Pravda"nın yasaklanması sorununda, 4 Temmuz'un tarihsel olarak değerlendirilmesi sorununa saptık. Fakat bu ancak görünürde böyledir, çünkü birini kavramadan diğeri kavranamaz. "Pravda"nın yasaklanmasının, Bolşeviklerin tutuklanmasının ve başka baskıların, meselenin özü ve olayların bağıntısı gözönüne alındığında, karşı-devrimin ve özelde Kadetlerin eski programının hayata geçirilmesinden başka bir şey olmadığını gördük.

Bu program ***kimin*** ve hangi yöntemlerle hayata geçirdiğini incelemek son derece öğreticidir.

Şimdi olgulara bakalım.2 ve 3 Temmuz'da hareket büyüyor, hükümetin tembelliği, pahalılık, dağınıklık, saldırı dolayısıyla öfkelenen kitleler son derece kızgın. Kadetler istifa ediyor, "dama" diyorlar, Sosyal-Devrimcilere ve Menşeviklere bir ültimatom verip, iktidara bağlanmış ama iktidar sahibi olmayan bunları, kitlelerin öfkesine tek başlarına katlanmaya terkediyorlar.

Bolşevikler 1 ve 2 Temmuz eylemini önlemeye çalışıyorlar. Bunu, 2 Temmuz'da kumbaracı alaymda neler olduğunu anlatmakla, "Dyelo Narodya"dan ***tanık*** bile kabul etti. 3 Temmuz akşamı hareket yayılıyor ve Bolşevikler, harakete "barışçıl ve örgütlü" bir karakter verme gerekliliği üzerine bir çağrı yayınlıyorlar. 4 Temmuz'da sağdan gelen provokatör kurşunları, her iki taraftan çatışma kurbanlarının sayısını artırıyor: vurgulamak gerekir ki, Yürütme Komitesi'nin, olayları araştırma, günde iki kez bülten çıkarma vs. vs. sözü boş bir vaad olarak kalmıştır! Sosyal-Devrimciler ve Menşevikler hiçbir şey yapmadılar, her iki taraftan ölülerin tam listesini ***bile*** yayınlamadılar!

4 Temmuz gecesi Bolşevikler eylemin kesilmesi üzerine bir çağrı çıkardılar ve bu aynı gece "Pravda"da yayınlandı. Fakat tam da aynı gece, birincisi, karşı-devrimci birliklerin Petrograd'a girişi başlıyor (besbelli ki Sosyal-

Devrimciler ve Menşevikler, onların Sovyetleri tarafından ya da onların onayıyla çağrılmışlardır, tabii bu arada, bugün artık gizli tutulması için en ufak bir neden bulunmamasına rağmen bu "nazik" nokta üzerine en büyük ve en sıkı suskunluk korunuyor!). İkincisi, aynı gece Bolşeviklere karşı, Kolordu Komutanı General Polovtsev ve Genelkurmay'ın emriyle hareket eden Junker kıtalarının vs. pogromları başlıyor. 4 Temmuz'u 54e bağlayan gece "Pravda" tahrip ediliyor, 5 ve 6 Temmuz'da "Trud" matbaası yıkılıyor, işçi Voinov, "Listok Pravdi"yi matbaadan dışarıya taşıdığı için güpegündüz katlediliyor, Bolşevikler aranıyor ve tutuklanıyor, devrimci alaylar silahsızlandırılıyor.

Bütün bunları yapmaya kim başladı? Hükümet ve Sovyet değil, aksine Genelkurmay çevresinde yoğunlaşmış, "karşı casusluk" adına hareket eden, birliklerin "öfke "sini "alevlendirmek" için Pereversev'in ve Aleksinski 'nin yalanını dolaşma sokan vs. askeri çete.

Hükümet ortada yok, Sovyetler ortada yok; kendi kaderleri için tirtir titriyorlar, Kazakların gelip onları dağıtabileceklerine dair bir dizi haber alıyorlar. Bolşeviklere karşı sürek avını yürüten Kadet ve Kara Yüzler basını, artık Sovyetlere karşı bir sürek avı başlatıyor.

Sosyal-Devrimciler ve Menşevikler tüm politikalarıyla kendi ellerini ve ayaklarını bağladılar. Bağlanmış kişiler olarak karşı-devrimci birlikleri Petrograd'a çağırdılar (ya da çağırılmalarına göz yumdular). Bu ise onları daha da bağladı. İğrenç karşı-devrimci bok çokurunun ta dibine yuvarlandılar. Bolşevikler "Olayı"nı araştırmak için kendilerinin görevlendirdiği komisyonu korkakça dağıtıyorlar. Aşağılık bir biçimde Bolşevikleri karşı-devrimin eline teslim ediyorlar. Öldürülen Kazakların gösteri biçimindeki cenaze törenine acizane katılıyorlar ve böylece karşı-devrimcilerin elini öpüyorlar

Onlar bağlanmış kişilerdir. Bok çukurunun dibinde yatıyorlar.

Bir o yana bir bu yana döneniyorlar, sandalyeyi Kerenski'ye bırakıp Kanosa'ya Kadatler'e gidiyorlar, bir "Zemski Sobor"ya da Moskova'daki karşı-devrimci hükümetin "taçlanması"nı düzenliyorlar. Kerenski Polovtsev'i azlediyor.

Fakat bir o yana bir bu yana dönenmekle kalıyorlar, bu ***meselenin özünde*** en ufak birşey değiştirmiyor. Kerenski Polovtsev'i azlediyor, ama aynı zamanda Polovtsev'in önlemlerini , politikasını geliştirip meşrulaştırıyor, "Pravda"yı yasaklıyor, askerler için ölüm cezasını, cephede miting yasağını yürürlüğe sokuyor, Aleksinski'nin programına uygun olarak Bolşevikleri tutuklamaya devam ediyor (Kollontai bile tutuklanıyor!)

Rusya'da "anayasanın özü"şaşırtıcı bir açıklıkla ortaya çıkıyor: cephede saldırı ve cephe gerisinde Kadetlerle koalisyon, Sosyal-Devrimcileri ve Menşevikleri karşı-devrimin bok çukuruna itiyor. ***Gerçekte*** devlet iktidarı onların eline, askeri çetenin eline geçiyor, Kerenski ve Tsereteli-Çernov hükümeti ona ***yalnızca kulis olarak hizmet ediyor***, karşı-devrimin önlemlerini, adımlarını, politikasını ***sonradan*** meşrulaştırmak zorunda kalıyorlar.

Kerenski, Tsereteli, Çernov'un Kadetlerle yaptığı kötü trampa işlemi, eğer onuncu dereceden değilse, ancak ikincil öneme sahiptir. Bu kötü trampa işleminde Kadetlerin zafer kazanıp kazanmaycağı, Tsereteli ve Çernov'un bir süre daha "yalnız" dayanıp dayanmayacakları, meselenin özünde hiçbir şey değiştirmez; Sosyal-Devrimcilerin ve Menşeviklerin karşı-devrime çarketmesi (6 Mayıs'tan beri bütün politikaları dolayısıyla zorunlu bir çarketme) en temel, en önemli, tayin edici olgu olarak kalmaktadır.

Partilerin gelişme çemberi tamamlanmıştır. Sosyal-Devrimciler ve Menşevikler basamak basamak yuvarlandılar, 28 Şubat'ta Kerenski'ye "güven"den, onları karşı-devrime bağlayan 6 Mayıs'a ve sonunda karşı-devrime vardıkları 5 Temmuz'a yuvarlandılar.

Yeni bir dönem başlıyor. Karşı-devrimin zaferi, kitleleri Sosyal-Devrimcilerin ve Menşeviklerin partileri hakkında hayal kırıklığına uğratıyor ve bu kitlelerin devrimci proletaryayı destekleme politikasına geçmelerinin yolunu açıyor.

8 Ağustos (26 Temmuz) 1917

Seçme Eserler, Cilt: 6, İnter Yayınları, s.192-198

Anayasal hayaller üzerine-3

V.İ.LENİN

III

Bu makaleye başladığımızda "Pravda" yasağı, devlet erki tarafından henüz mühürlenmemiş salt "tesadüfi"bir olguydu. Şimdi, 16 Temmuz'dan sonra, bu iktidar "Pravda"yı resmen yasakladı.

Bu yasak, ona tarihsel açıdan, bir bütün olarak, bu önlemin hazırlanması ve hayata geçirilmesi toplam sürecinde bakıldığında, Rusya'da "anayasanın özü" ve anayasal hayallerin tehlikeliliği üzerine son derece parlak bir ışık tutuyor.

Bilindiği gibi, başta Milyukov ve "Reç" gazetesi olmak üzere Kadet partisi, Nisan'dan beri, Bolşeviklere karşı misillemeler talep ediyor. "Reç"in "devlet adamı benzeri" makalelerinden, Milyukov'un tekrar tekrar "Tutuklayın!" (yani Lenin'i ve diğer Bolşevikleri) haykırışlarına varana dek çeşitli biçimlerdeki bu misillemeler talebi, devrim sırasında Kadetlerin politik programının eğer en önemli değilse, en önemli bölümlerinden birini oluşturuyordu.

Aleksinski ve ortaklarının Haziran ve Temmuz'da uydurup kotardığı alçakça-iftiracı, Almanlar yararına casusluk veya Alman parası alındığı yolundaki suçlamalardan çok önce, aynı şekilde iftiracı, herkesçe bilinen olgularla ve yayınlanmış belgelerle çelişki içinde olan "silahlı ayaklanma" ya da "kargaşa" suçlamasından çok önce-bütün bunlardan çok önce Kadet partisi, sistematik, ısrarlı, kesintisiz bir şekilde, Bolşeviklere karşı misillemeler talep etti. Şimdi bu talep yerine getirildiğinde, bu talebin gerçek sınıfsal ve parti kaynağını unutan ya da unutmuş gibi yapan insanların dürüstlüğü ve idrak yeteneği hakkında ne düşünmek gerekir? Şimdi Sosyal-Devrimcilerin ve Menşeviklerin meseleyi sanki, Bolşeviklere karşı misillemeler için 4 Temmuz'da gündeme gelen "tesadüfi"ya da "münferit" bir "bahane"ye inanmışlar gibi göstermeye çalışmaları, nasıl en kaba sahtekarlık ya da politikada inanılmaz kalın kafalılık olarak nitelenmez? Tartışma götürmez tarihsel doğruları tahrif etmenin de gerçekten bir sınırı olmalı!

20-21 Nisan hareketini 3-4 Temmuz hareketiyle karşılaştırmak, bunların türdeş karakterindin hemen emin olmaya yeter: kendiliğinden bir hoşnutsuzluk patlaması, kitelerin sabırsızlığı ve kızgınlığı, sağdan provokatörce kurşunlar, Nevski'de ölüler, burjuvazinin ve Kadetler'in iftiracı yaygaralarlı, özellikle de "Nevski'de ateş edenlerin Lenin yandaşları oldukları" yaygarası; proleter kitle ile burjuvazi arasında mücadelenin son derece amansızlaşması ve şiddetlenmesi;küçük-burjuva partilerin, Sosyal-Devrimcilerin ve Menşeviklerin tam şaşkınlığı, politikalarında ve genel olarak devlet iktidarı sorununda çok büyük boyutta yalpalamalar-bütün bu objektif olgular her iki hareketi karakterize eder. Ve 9-10 Haziran ve 18 Haziran günleri bize tamamen aynı nıfsal tabloyu bir başka biçimde gösterir.

Olayların seyri gün gibi açıktır: kitlelerin hoşnutsuzluk, sabırsızlık ve öfkesinin gittikçe artması, proletarya ve burjuvazi arasında, özellikle küçük-burjuva kitleler üzerinde etki uğruna mücadelenin gittikçe şiddetlenınesi ve bununla bağıntı içinde, Sosyal-Devrimcilerin ve Menşeviklerin karşı-devrimci Kadetlere bağımlılığını hazırlayan son derece önemli iki tarihsel olay. Bu olaylar; 6 Mayıs koalisyon hükümetidir; bu hükümette Sosyal-Devrimcilerle Menşevikler burjuvazinin hizmetkarı olduklarını kanıtladılar ve onunla anlaşma ve sözleşmelerle, onun için binlerce "lütufkarlık"la, gittikçe daha fazla en gerekli devrimci önlemlerin sürüncemede bırakılmasına düşmeleridir;ve sonra da cephedeki saldırıdır. Saldırı kaçınılmaz olarak emperyalist savaşa yeniden başlanması, emperyalist burjuvazinin etki, ağırlık ve rolünün korkunç derecede artması, kitleler içinde şovenizmin en geniş biçimde yayılması ve nihayet last but not least (sonuncusu ama en önemsizi değil) iktidarın; önce askeri, sonra da genelde devlet iktidarının, ordunun karşı-devrimci üst yönetiminin eline teslim edilmesi anlamına geliyordu.

İşte 20-21 Nisan'dan 3-4 Temmuz'a kadar sınıf çelişkilerini derinleştiren ve keskinleştiren

(Devamı s.22'de)